KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2019/1246

(2018. gada 23. novembris)

par iespējamo valsts atbalstu SA.35905 (2016/C) (ex 2015/NN) (ex 2012/CP) – Beļģija Antverpenes ostā darbojošies koncesionāri

(izziņots ar dokumenta numuru C(2018) 7690)

(Autentisks ir tikai teksts franču un nīderlandiešu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem uzaicinājusi ieinteresētās personas iesniegt piezīmes ([1]) un ņēmusi vērā to piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) Komisija 2012. gada 17. decembrī saņēma *Katoen Natie NV* ("sūdzības iesniedzējs" vai "*KN*") sūdzību par iespējamu valsts atbalstu, ko Beļģija sniegusi diviem termināļa koncesionāriem, kuri darbojas Antverpenes ostā, proti, *PSA Antwerp NV* ("*PSA*") ([2]) un *Antwerp Gateway NV* ("*AG*"). 2013. gada 4. un 7. janvārī sūdzības iesniedzējs iesniedza Komisijas dienestiem papildu informāciju par iespējamo atbalstu.

(2) 2013. gada 29. janvārī minētā sūdzība tika pārsūtīta Beļģijai, lai Beļģijas iestādes varētu sniegt piezīmes. Beļģija 2013. gada 8. aprīļa vēstulē informēja Komisijas dienestus par to, ka uzskata, ka pasākums, par kuru tika iesniegta sūdzība, neietver nelikumīgu atbalstu. Beļģija iesniedza papildu informāciju 2013. gada 11. jūlijā.

(3) 2013. gada 12. jūlija vēstulē Komisijas dienesti attiecīgi pieprasīja papildu informāciju no Beļģijas, un Beļģija uz šo vēstuli atbildēja 2013. gada 2. septembrī. Pēc Komisijas dienestu pieprasījuma, kas datēts ar 2014. gada 4. martu, Beļģija iesniedza papildu precizējumus 2014. gada 6. martā, 1. un 24. aprīlī, kā arī 19. maijā.

(4) Komisijas dienesti 2014. gada 11. augustā nosūtīja sūdzības iesniedzējam sākotnējā novērtējuma vēstuli, norādot, ka pasākums, uz kuru attiecas sūdzība, pirmšķietami nav valsts atbalsts. Tajā pašā vēstulē sūdzības iesniedzējam tika pārsūtītas Beļģijas piezīmes par sūdzību.

(5) Sūdzības iesniedzējs 2014. gada 9. septembra vēstulē apstrīdēja Komisijas dienestu sākotnējo novērtējumu un sniedza Komisijai informāciju par jauniem faktiem šajā lietā. 2015. gada 7. janvārī Beļģija iesniedza piezīmes par sūdzības iesniedzēja sniegtajiem jaunajiem elementiem.

([1]) OV C 104, 18.3.2016., 17. lpp.
([2]) Visas norādes uz *PSA* ir jāsaprot kā norādes uz *PSA Antwerp NV* vai – attiecīgos gadījumos – uz tā tiesību pārņēmēju *PSA DGD*.

(6) Komisija 2016. gada 18. janvāra vēstulē informēja Beļģiju par savu lēmumu sākt Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk "LESD") 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru. Pēc procedūras sākšanas Beļģija iesniedza piezīmes 2016. gada 15. martā. Komisijas lēmums par procedūras sākšanu (turpmāk tekstā "lēmums par procedūras sākšanu") tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ([3]) 2016. gada 18. martā. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes.

(7) Laikposmā no 2016. gada 18. aprīļa līdz 3. maijam trīs ieinteresētās personas iesniedza Komisijas dienestiem piezīmes. Komisijas dienesti 2016. gada 20. maijā šīs ieinteresēto personu piezīmes pārsūtīja Beļģijai. Beļģija iesniedza komentārus par šīm piezīmēm 2016. gada 15. jūnijā.

(8) Komisijas dienesti 2016. gada 23. jūnijā pieprasīja papildu informāciju no Beļģijas, kas tika sniegta 2016. gada 19. un 29. augustā.

(9) 2016. gada 10. oktobrī *AG* iesniedza Komisijas dienestiem iesniegumu.

(10) Komisijas dienesti 2016. gada 20. oktobrī pieprasīja papildu informāciju no Beļģijas iestādēm, kas tika sniegta 2016. gada 16. decembrī.

(11) Komisijas dienesti 2017. gada 20. februārī pieprasīja papildu informāciju no Beļģijas, kas tika sniegta 2017. gada 21. martā.

(12) Saistībā ar 2017. gada 2. martā notikušo tikšanos ar Komisijas dienestiem sūdzības iesniedzējs iesniedza iesniegumu 2017. gada 2. martā.

(13) Komisijas dienesti 2017. gada 7. martā pieprasīja papildu informāciju no Beļģijas, kas tika sniegta 2017. gada 5. un 20. aprīlī.

(14) Komisijas dienesti 2017. gada 4. augusta vēstulēs pieprasīja informāciju no *PSA* un *AG*, un abi uzņēmumi sniedza prasīto informāciju 2017. gada 15. septembrī.

(15) Komisijas dienesti 2017. gada 13. novembrī pieprasīja papildu informāciju no Beļģijas, kas tika sniegta 2017. gada 1., 4. un 14. decembrī.

(16) 2018. gada 16. jūlijā Komisijas dienesti pieprasīja vēl papildu informāciju no Beļģijas, kas tika sniegta 2018. gada 18. un 27. jūlijā un 10. augustā.

2. **PRIEKŠVĒSTURE UN PASĀKUMU APRAKSTS**

(17) 2004. gadā pēc publiskā iepirkuma konkursa Antverpenes ostas iestāde (*Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen*, turpmāk "*GHA*") noslēdza koncesijas līgumus ([4]) ar *PSA* un *AG* uz 42 gadiem par konteineru pārkraušanas pakalpojumu sniegšanu minētās ostas jaunajā *Deurganckdok* ("*DGD*") terminālī.

(18) Līgumos tika paredzētas 20 pēdu ekvivalenta mērvienībās ("*LES*") izteiktas tonnāžas minimuma prasības ("TMP"), kuru mērķis ir novērst to, ka koncesionāri neizmanto tiem atvēlētās platības. *DGD* terminālī TMP tika

([3]) Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

([4]) Frāze "koncesijas līgumi", kas šajā lēmumā izmantota uztveramības labad, nenozīmē spriedumu par to, vai šie līgumi ir vai nav īsteni koncesijas līgumi Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīvas 2014/23/ES par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV L 94, 28.3.2014., 1. lpp.) 5. panta 1. punkta nozīmē.

pakāpeniski ieviestas darbības sākumstadijā, kas ilga līdz 2012. gadam ([5]). Pēc tam TMP bija jābūt fiksētām. Ja koncesionāri neizpildīja paredzētās TMP, tiem radās līgumisks pienākums maksāt naudas sodus/kompensācijas *GHA*. Koncesijās bija paredzēts arī, ka *GHA* tās var izbeigt pirms noteiktā izbeigšanās termiņa, ja koncesionārs tās izmanto acīmredzami nepietiekami vai ja koncesionārs ir kļuvis maksātnespējīgs.

(19) Konteineru pārvadājumi tā dēvētajā Hamburgas–Havras areālā ([6]) laikposmā no 2008. līdz 2009. gadam samazinājās par 15,8 %, bet piecās lielākajās šā areāla ostās (Roterdamā, Antverpenē, Hamburgā, Brēmenē un Havrā) – par 16,3 % ([7]). Šis pārvadājumu apjoma samazinājums atspoguļoja kopš 2008. gada novērotās globālās ekonomikas recesijas (turpmāk tekstā "krīze") ietekmi Hamburgas–Havras areālā. Arī Antverpenē kopējais konteineru pārvadājumu apjoms samazinājās par 16,3 %. *DGD* pārvadājumu apjoms kopumā samazinājās par 38,6 % (*PSA* – par 37,7 %, *AG* – par 39,9 %). *PSA* un *AG* vairs nespēja izpildīt savas attiecīgās TMP, kas joprojām katru gadu palielinājās pakāpeniskās ieviešanas mehānisma dēļ. Tādēļ šiem uzņēmumiem bija līgumisks pienākums maksāt kompensācijas *GHA*, tomēr laikposmā no 2009. līdz 2012. gadam kompensācijas netika iekasētas.

(20) Pēc *GHA* un *AG* e-pasta sarakstes 2009. gada decembrī notika sarunas par sākotnējo TMP samazināšanu. Šajā kontekstā *GHA* sākotnēji ierosināja samazināt sākumā noteiktās TMP tādā apmērā, kāds kritums tajā gadā tika novērots Hamburgas–Havras areālā (t. i., par 15,8 %) ([8]). Kopš 2011. gada februāra *GHA* atkārtoti atgādināja *PSA* un *AG* par neizpildītajām TMP un lūdza šiem uzņēmumiem paust to nostāju. *PSA* un *AG* vairākās atbildēs ([9]) norādīja uz to, cik svarīgs ir viņu devums ostas attīstības kontekstā ([10]), deva mājienus par iespējamo pāriešanu uz citām ostām ([11]), kā arī pieminēja krīzes ietekmi. Turklāt gan *PSA*, gan *AG* iesniedza arī savu advokātu juridiskos atzinumus, kuros bija izklāstīts, kāpēc līgumsoda klauzulas nav piemērojamas vai izpildāmas ([12]). Šos argumentus gan *PSA*, gan *AG* vēlāk izmantoja šķīrējtiesu strīdos pret *GHA* ([13]).

(21) Kā minēts 1. apsvērumā, *KN* 2012. gada 17. decembrī iesniedza Komisijai sūdzību par to, ka netiek piedzīti kompensācijas maksājumi, kuri *PSA* un *AG* ir jāmaksā par neizpildītajām TMP. 1992. gadā *GHA* noslēdza koncesijas līgumu ar *KN*. 1998. gadā koncesijas līgumā ar *KN* tika iekļautas TMP. *KN* 2009. gadā neizpildīja noteiktās TMP. *GHA* samazināja *KN* līgumā noteikto maksājamās kompensācijas apjomu (tāpat kā attiecībā uz citiem termināļa operatoriem krīzes kontekstā), proti, aptuveni [180 000–250 000] (*) EUR vietā *KN* par 2009. gadu (un tikai par 2009. gadu) bija jāmaksā [7 500–9 000] EUR.

(22) 2013. gada 26. martā *GHA* nolēma koriģēt koncesijas līgumus ar *PSA* un *AG* ("*GHA* 2013. gada lēmums"). *GHA* 2013. gada lēmumā bija noteikts:

1. pasākums (piemērojams attiecībā uz *PSA* un *AG*) – sk. 1. un 2. grafisko attēlu ([14]) **tālāk.** 1. pasākums ([15]) ir kompensācijas maksājumu, kuri *PSA* un *AG* bija jāmaksā par TMP neizpildi, samazināšana ar atpakaļejošu spēku no 2009. gada saskaņā ar *GHA* noteikto "75/125 noteikumu". Saskaņā ar šo noteikumu TMP tika

([5]) Attiecībā uz *PSA* tika noteikti šādi TMP līmeņi: 2008. gadā – 1 010 183 *LES*; 2009. gadā – 1 522 103 *LES*; 2010. gadā – 2 034 023 *LES*; 2011. gadā – 2 447 751 *LES*; sākot no 2012. gada līdz koncesijas beigām – 2 559 600 *LES*. Attiecībā uz *AG* tika noteikti šādi TMP līmeņi: 2008. gadā – 665 208 *LES*; 2009. gadā – 1 023 583 *LES*; 2010. gadā – 1 383 208 *LES*; 2011. gadā – 1 595 167 *LES*; sākot no 2012. gada – 1 755 000 *LES*.

([6]) Hamburgas–Havras areāls aptver svarīgākās jūras ostas, kas atrodas kontinentālās Eiropas Ziemeļjūras piekrastē, jo īpaši Roterdamu, Antverpeni, Hamburgu, Brēmerhāfeni un Havru.

([7]) http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/a/a7/Top_20_container_ports_in_2015_-_on_the_basis_of_volume_of_containers_handled_in_%281000_TEUs%29.png

([8]) Sk., piem., *GHA* 2011. gada 14. janvāra e-pasta vēstuli uzņēmumam *AG*, kurā minēta 2010. gada 3. decembra vēstule. Jāpiezīmē, ka koncesijas līgumos bija noteikts, ka tad, ja koncesijas laikā pārkraušanas jauda samazinātos un šis samazinājums nebūtu piedēvējams koncesionāram, arī sasniedzamais apjoms būtu proporcionāli jāsamazina.

([9]) Uzņēmuma *AG* 2012. gada 12. janvāra vēstule *GHA* (Beļģijas 2016. gada 19. augusta iesnieguma 7.9. pielikums); *AG* 2011. gada 17. janvāra vēstule *GHA* (Beļģijas 2016. gada 19. augusta iesnieguma 7.5. pielikums); *PSA* 2011. gada 19. decembra vēstule *GHA* (Beļģijas 2016. gada 19. augusta iesnieguma 7.44. pielikums); *PSA* 2012. gada 24. augusta vēstule *GHA* (Beļģijas 2016. gada 19. augusta iesnieguma 7.50. pielikums); *PSA* 2013. gada 28. marta vēstule *GHA* (Beļģijas 2016. gada 19. augusta iesnieguma 7.55. pielikums).

([10]) 2014. gadā *PSA* un *AG* darbības veidoja aptuveni [15–40] % no *GHA* kopējiem ieņēmumiem, ņemot vērā visus tiešos un netiešos ieņēmumus, kas saistīti ar *PSA* un *AG* darbību Antverpenes ostā.

([11]) Sk. 9. zemsvītras piezīmi.

([12]) *AG* advokātu 2012. gada 15. februāra memorands (Beļģijas 2016. gada 15. marta iesnieguma 10. pielikums); *PSA* ārējo konsultantu 2013. gada 11. februāra memorands (Beļģijas 2017. gada 20. marta iesnieguma 7.2. pielikums);

([13]) 2014. gada 20. jūnijā *GHA* lūdza uzsākt šķīrējtiesas procesu par *AG* nesamaksātajiem naudas sodiem par koriģēto TMP neizpildi, un *AG* apstrīdēja naudas sodus, pamatojoties uz tiesību ļaunprātīgas izmantošanas un pārmērīga līgumsoda klauzulu (2016. gada 18. aprīļa *AG* iesniegums ar *AG* kopsavilkuma memorandu šķīrējtiesas procesā).

(*) Konfidenciāla informācija.

([14]) Apkopojusi Komisija, balstoties uz Beļģijas iesniegtajiem datiem.

([15]) Sk. arī lēmuma par procedūras sākšanu 49. apsvēruma i) punktu un 81. apsvērumu.

koriģētas, iepriekšējā gada TMP pierēķinot 125 % no Hamburgas–Havras areāla gada izaugsmes tempa. Ja pārvadājumu apjoms samazinājās, no iepriekšējā gada TMP tika atskaitīti 75 % no Hamburgas–Havras areāla ekonomikas samazinājuma tempa. Tādējādi šis noteikums nozīmē, ka *PSA* un *AG* ir jāsasniedz par 25 % augstāki rezultāti nekā līdzīgiem uzņēmumiem Hamburgas–Havras areālā. Atskaites punkts jauno TMP noteikšanai 2009. gadam bija *DGD* 2008. gadā realizētais pārvadājumu apjoms. "Darbības rezultātu pārspēšanas koeficients" 25 % apmērā ir balstīts uz Antverpenes ostas vēsturiskajiem darbības rezultātiem, kas ikgadējā pārvadājumu pieauguma tempa ziņā ilgākā laikposmā vidēji bija par 25 % labāki nekā vidēji Hamburgas–Havras areāla ostās. Šā 1. pasākuma īstenošana attiecībā uz 2009. gadu vien noveda pie TMP samazināšanas par 41,7 % (*PSA*) un 29,7 % (*AG*), salīdzinot ar sākotnējām 2009. gada TMP.

(23) 2014. gada 12. maijā *GHA* pieņēma lēmumu par:

2. pasākumu – sk. 2. grafisko attēlu tālāk. 2. pasākums ([16]) izpaužas kā samazinātās kompensācijas (saskaņā ar noteikumu "75/125") saglabāšana vienīgi attiecībā uz *AG*.

(24) *PSA* samaksāja *GHA* samazinātos naudas sodus pēc tam, kad saskaņā ar *GHA* 2013. gada lēmumu tika koriģētas TMP, bet paturēja tiesības apstrīdēt šo maksājumu, pamatojoties uz to, ka līgumsoda klauzula pārkāpa sabiedrisko kārtību tādā ziņā, ka tā bija tīri represīva, un ka naudas sodu piemērošana bija *GHA* tiesību ļaunprātīga izmantošana. 2016. gada 2. maijā *PSA* lūdza šķīrējtiesas kolēģiju uzdot *GHA* atmaksāt *PSA* kompensācijas, ko šis uzņēmums bija samaksājis pēc *GHA* 2013. gada lēmuma. Šā procesa iznākums šā lēmuma pieņemšanas laikā vēl nav zināms.

(25) *AG* nesamaksāja samazinātos naudas sodus, un attiecīgi *GHA* oficiāli pieprasīja *AG* rīkoties. Lieta tika nodota šķīrējtiesas kolēģijai. *AG* cita starpā apgalvoja, ka līgumsoda klauzulu varētu piemērot tikai tad, ja TMP nebūtu izpildītas ar *AG* saistītu apstākļu dēļ, taču patiesībā tās netika izpildītas krīzes dēļ, un ka samazināto naudas sodu piemērošana bija tiesību ļaunprātīga izmantošana no *GHA* puses. Tomēr process noslēdzās ar to, ka *GHA* piemērotie samazinātie naudas sodi tika atzīti par saprātīgiem.

(26) 2014. gada 12. maijā *GHA* vienpusēji grozīja koncesijas līgumus ar *PSA* un *AG*. Izmaiņu ietvaros *PSA* tika piešķirta noteikta *DGD* platība, kas sākotnēji bija piešķirta *AG*, bet kuru *AG* neizmantoja. Tā rezultātā *PSA* rīcībā esošā platība pieauga par aptuveni 20 %, savukārt *AG* platība samazinājās par aptuveni 30 %, salīdzinot ar sākotnēji piešķirtajām platībām. Vienlaikus *GHA* nolēma attiecībā uz *AG* saglabāt noteikumu "75/125" saskaņā ar 2. pasākumu (sk. 22. apsvērumu). Attiecībā uz *PSA* *GHA* noteikumu "75/125" pēdējo reizi nolēma piemērot 2013. gadā. *GHA* pakāpeniski atjaunoja sākotnēji līgumos noteiktās TMP (pēc pakāpeniskas ieviešanas laikposma, kas ilga līdz 2016. gadam) ([17]). Turklāt no 2016. gada *PSA* tiek piemērotas papildu TMP, ko piemēro platībai, kura *PSA* tika piešķirta 2014. gadā.

(27) 2015. gadā Briseles Pirmās instances tiesa noraidīja *KN* prasību pret *GHA* par to, ka *GHA* veiktā TMP korekcija attiecībā uz *AG* un *PSA* būtu uzskatāma par valsts atbalstu ([18]). Tiesa cita starpā konstatēja, ka, koriģējot TMP, *GHA* pamatoti ņēma vērā krīzi un ka var pieņemt, ka privāts kreditors būtu pieņēmis līdzīgu lēmumu. Šo 2015. gada 12. februāra spriedumu *KN* pārsūdzēja. Šā lēmuma pieņemšanas laikā minētā apelācijas sūdzība tiek izskatīta Briseles Apelācijas tiesā.

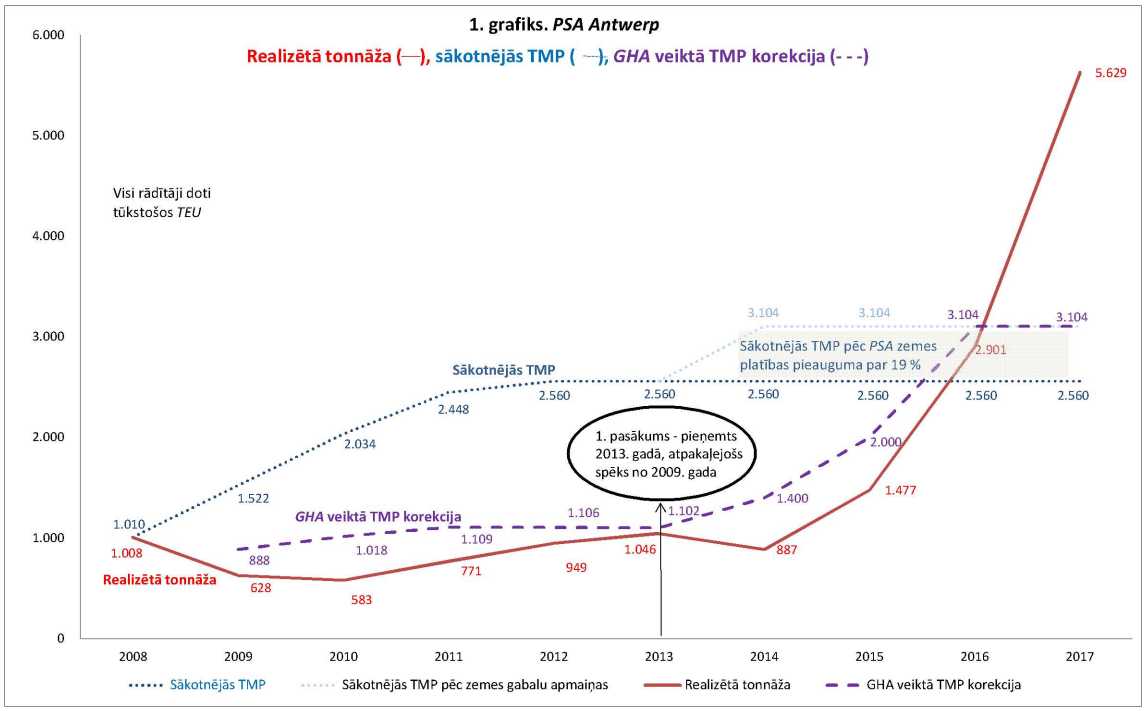
(28) Komisija 2016. gada 15. janvārī sāka oficiālo izmeklēšanas procedūru. Komisija uzskatīja, ka 1. un 2. pasākums varētu būt valsts atbalsts.

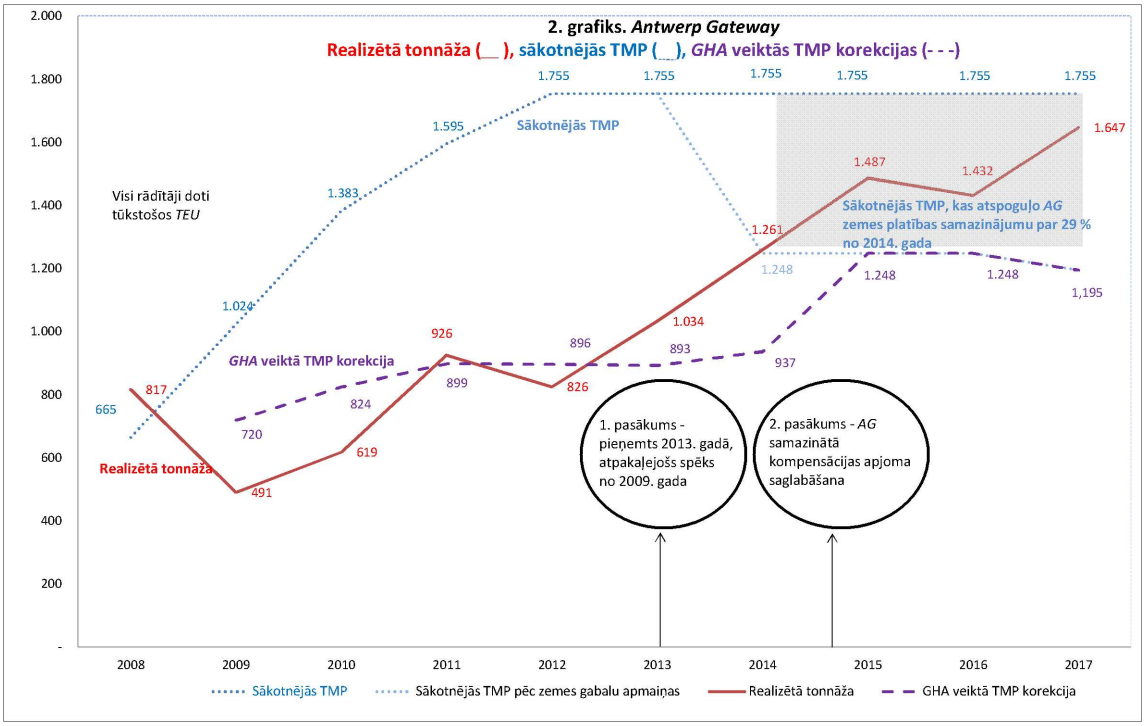
(29) Šajā lēmumā tiek aprakstīti un vērtēti 1. un 2. pasākums, kā tie definēti 22. apsvērumā un kā tie sākotnēji definēti lēmuma par procedūras sākšanu 49. apsvēruma i) un ii) punktā, kā arī 81. un 82. apsvērumā.

([16]) Sk. arī lēmuma par procedūras uzsākšanu 49. apsvēruma ii) punktu un 82. apsvērumu.

([17]) Pakāpeniskas ieviešanas mehānisms attiecībā uz *PSA* paredzēja, ka ir piemērojamas šādas TMP: 2014. gadā: 1 400 000 *LES*, 2015. gadā: 2 000 000 *LES*, 2016. gadā: 2 559 600 *LES* plus 544 526 *LES* par papildu platību, kas tika piešķirta *PSA*.

([18]) *KN* cita starpā apgalvoja, ka *GHA* ir pārkāpusi LESD 108. panta 3. punktā noteikto nogaidīšanas pienākumu, un lūdza tiesu aizliegt *GHA* īstenot *GHA* 2013. gada lēmumu, kā arī uzdot *GHA* izrakstīt rēķinus un piedzīt atlikušo kompensāciju vai, pakārtoti, noteikt, ka *GHA* ir pienākums atcelt minēto lēmumu un pieņemt jaunu lēmumu par pienākošās kompensācijas piedziņu, nosakot zaudējumu atlīdzību par katru prasību nepildīšanas dienu.

3. LĒMUMS PAR PROCEDŪRAS SĀKŠANU

3.1. Atbalsta esība

(30) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija uzskatīja, ka 1. un 2. pasākums varētu būt valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

3.1.1. *1. pasākums*

(31) Pirmkārt, Komisija apšaubīja to, ka racionāls privāts tirgus dalībnieks būtu nogaidījis četrus gadus, pirms pieņemt lēmumu par maksājamās kompensācijas samazināšanu. Tika atzīmēts, ka, vērtējot 1. pasākuma atbilstību tirgus principiem, būtu jāņem vērā krīzes ietekme. Tika arī atzīmēts, ka progresīvas TMP, kas laikposmā no 2004. līdz 2012. gadam katru gadu palielinājās, bija piemērojamas tikai *PSA* un *AG*, turpretī visiem pārējiem Antverpenes ostas koncesionāriem, tostarp sūdzības iesniedzējam, bija noteiktas fiksētas TMP. Tāpēc krīzes kontekstā *PSA* un *AG* situācija bija īpaša un atšķīrās no situācijas, kādā bija citi operatori, kas darbojās Antverpenes ostā.

(32) Komisija atzina, ka krīzes nepieredzēti spēcīgā ietekme piespieda visu ekonomikas nozaru uzņēmumus attiecīgi pielāgoties.

(33) Papildus krīzes kontekstam Komisija atzīmēja, ka uzturēt sadarbību ar *PSA* un *AG* bija ostas ilgtermiņa interesēs.

(34) Neraugoties uz šiem argumentiem, tomēr tika uzskatīts, ka racionāls privāts tirgus dalībnieks būtu centies maksimāli palielināt savu peļņu (vai samazināt zaudējumus), pēc iespējas drīz uzsākot tam pienākošos summu piedziņu. Kopš 2009. gada nesamaksātās un uzkrātās kompensācijas tika būtiski samazinātas un skatītas tikai *GHA* 2013. gada lēmumā, ar atpakaļejošu spēku.

(35) Valde vairākās sanāksmēs kopš 2009. gada apsprieda problēmas saistībā ar satiksmes datiem un krīzi, bet ne tieši jautājumu par rēķina izrakstīšanu *PSA* un *AG* par kompensācijām, kas šiem uzņēmumiem bija jāmaksā par TMP neizpildi. Kā norādīts *GHA* 2013. gada lēmuma 5.3. punktā, TMP jautājums tika apspriests, taču rēķinu izrakstīšana par kompensācijām, kas bija jāmaksā, tika atlikta ([19]).

(36) Otrkārt, Komisija apšaubīja, ka racionāls privāts tirgus dalībnieks būtu piešķīris *PSA* un *AG* samazinājumu, kas būtu līdzīgs tam, kādu piešķīra *GHA*. Tika atzīmēts, ka, kaut arī 2009. gadā faktiskais pārvadājumu apjoma samazinājums *DGD* bija 38,6 % (un nevis 16 %, kā norādīja sūdzības iesniedzējs), kompensācijas samazinājums bija aptuveni 80 % (lai gan tas bija četru gadu periodā) ([20]).

(37) Treškārt, Komisija apšaubīja, ka racionāls privāts tirgus dalībnieks būtu piešķīris *PSA* un *AG* kompensācijas samazinājumu, ņemot vērā to, ka, balstoties uz koncesijas līgumiem, *GHA* pozīcijas šķita visai spēcīgas. Tā kā konteineru termināļa operatori nevarēja vienpusēji izbeigt attiecības ar *GHA*, turpretī *GHA* varēja pilnībā vai daļēji atcelt koncesiju, ja *DGD* tiktu izmantots acīmredzami nepietiekami, *PSA* un *AG* nevarēja ticami draudēt ar aiziešanu no Antverpenes ostas, ja TMP netiktu samazinātas vai nenotiktu atteikšanās no kompensācijas.

(38) Ceturtkārt, Komisija arī atzīmēja, ka tas, ka *GHA* nepiedzina kompensācijas maksājumus, būtu varējis stimulēt *PSA* un *AG* pārcelt savus pārvadājumus uz ostām, kurās attiecībā uz TMP izpildi bija strikta pieeja, lai izvairītos no sankcijām šajās ostās.

(39) Piektkārt, Komisija pauda bažas par to, ka *GHA* 2013. gada lēmumā bija ņemti vērā tādi faktori kā teritoriālplānojums, mobilitāte un nodarbinātība ilgtermiņā. Atbilstīgi iedibinātajai judikatūrai ([21]), piemērojot tirgus ekonomikas dalībnieka principu, šādi neekonomiski darījumdarbības lēmumu aspekti nav jāņem vērā.

(40) Sestkārt, Komisija pauda apšaubīja, ka *GHA* faktiski bija nopietns risks, ka *PSA* un *AG* varētu tiesāties ar to, un ka minētie uzņēmumi draudētu aiziet no Antverpenes ostas. *PSA* un *AG* 2013. gada 19. februāra un 23. februāra vēstules, kurās izklāstīta to juridiskā nostāja, tika nosūtītas *GHA* pēc 2013. gada 29. janvāra, t. i., pēc tam, kad šajā lietā iesniegtā sūdzība bija pārsūtīta Beļģijai piezīmju sniegšanai.

([19]) Turklāt attiecībā uz *PSA* 2013. gada lēmuma 4.3. punktā ir norādīts, ka ir pieņemts lēmums apturēt rēķinu izrakstīšanu, lai šo jautājumu izskatītu pamatīgāk.

([20]) Kompensācijas samazinājums ir nošķirams no TMP samazinājuma. Piemērs: sākotnējā TMP = 2 500, koriģētā TMP = 1 500, realizētie pārvadājumi = 1 200, naudas sods par vienību = 8. Šajā hipotētiskajā gadījumā TMP samazinājums būtu 40 %, savukārt naudas sodu samazinājums būtu 77 %.

([21]) Tiesas 2012. gada 5. jūnija spriedums Komisija/*Électricité de France* (*EDF*), C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, 79.–81. punkts.

3.1.2. *2. pasākums*

(41) Attiecībā uz 2. pasākumu Komisija atzīmēja, ka sākotnēji noteiktās TMP nebija iespējams izpildīt krīzes dēļ. Tā kā *GHA* savā 2014. gada 12. maija lēmumā norādīja, ka vairs nav iespējams apgalvot, ka sākotnējās TMP nav iespējams izpildīt krīzes dēļ, Komisija apšaubīja, ka par tirgus principiem atbilstīgu varētu atzīt to, ka *AG* tika atstāta spēkā samazinātā kompensācija TMP neizpildes gadījumā.

(42) Konkrēti, samazinātās kompensācijas atstāšana spēkā šķita nevajadzīga *AG* kompensēšanai par tā koncesijas daļas īslaicīgu zaudēšanu, jo *AG* jebkurā gadījumā faktiski neizmantoja šo koncesijas teritorijas daļu. Saskaņā ar 2. pasākumu attiecībā uz *AG* pieņemtajām samazinātajām TMP (un attiecīgi samazinātajām kompensācijām) bija jāpaliek spēkā līdz 2042. gadam, proti, daudz ilgāk nekā septiņus gadus, kuru laikā būtu nodota daļa no koncesijas ([22]).

3.2. **Saderība**

(43) Komisija konstatēja, ka attiecīgo pasākumu rezultātā tika samazināti maksājumi, kas parasti būtu jāsedz *PSA* un *AG*, tādēļ šie pasākumi varētu būt darbības atbalsts. Šādu atbalstu nevar uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, jo tas neveicināja nekādu saimniecisko darbību vai tautsaimniecības jomu attīstību. Tādēļ Komisija lēmuma par procedūras sākšanu posmā uzskatīja, ka LESD 107. panta 2. un 3. punktā paredzētie izņēmumi nav piemērojami.

4. **IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES**

4.1. **Katoen Natie**

(44) *KN* piekrita Komisijas sākotnējam novērtējumam, ka attiecīgie pasākumi bija attiecināmi uz Beļģijas valsti, un piebilda, ka, tā kā *GHA* 2013. gada lēmumam bija piemērojamas labas pārvaldības prasības, *GHA* valde noteikti apzinājās, ka tā rīkojas sabiedrības interesēs kā publisko tiesību subjekts.

(45) Kā norāda *KN*, ikviens delikāts *GHA* valdes lēmums (piem., lēmums par TMP neizpildes sekām) tika pieņemts ar Antverpenes pilsētas domes valdošās koalīcijas pilnīgu atbalstu.

(46) *KN* arī piekrita Komisijas sākotnējam novērtējumam, ka attiecīgie pasākumi bija selektīvi.

(47) Kā norādīja *KN*, ņemot vērā *GHA* 2013. un 2014. gadā pieņemtos lēmumus, *GHA* paturēja tiesības pēc izvēles veikt konkrētus un individuālus novērtējumus attiecībā uz jebkādiem īpašajiem apstākļiem, kas attiecas uz konkrēto koncesiju, un pieņemt jebkādus lēmumus, kurus tā uzskatītu par piemērotiem. 2013. gada lēmumā *GHA* norādīja, ka tās lēmums tika pieņemts saskaņā ar *GHA* pieejamo "rīcības brīvību". *KN* skatījumā tas pierāda, ka pasākumi bija noteikti īpaši *PSA* un *AG* un tādēļ bija selektīvi.

(48) *KN* arī piekrita Komisijas sākotnējam novērtējumam, ka minētie pasākumi kropļoja konkurenci un ietekmēja tirdzniecību starp dalībvalstīm. Šajā kontekstā *KN* uzsvēra, ka Antverpenes osta, pateicoties tās atrašanās vietai iekšzemē un ērtiem dzelzceļa, ūdensceļu un autoceļu iekšzemes savienojumiem, darbojās kā starptautisks mezgls un ka *PSA* un *AG* konkurēja ar citiem termināļu operatoriem, piemēram, *KN*, gan Antverpenes ostā, gan Hamburgas–Havras areālā.

(49) *KN* piekrita Komisijas lēmumā par procedūras sākšanu paustajām bažām, ka 1. pasākums radīja ekonomisku priekšrocību gan *PSA*, gan *AG*.

(50) *KN* papildus apgalvoja, ka tirgus ekonomikas dalībnieks, kam būtu tik spēcīgas pozīcijas kā *GHA*, būtu iekasējis pilnu maksājamo kompensāciju vai vismaz būtu vienojies par būtiski mazāku un samērīgu samazinājumu.

(51) *KN* norādīja, ka ar koncesijas līgumiem *GHA* bija piešķirtas spēcīgas tiesības, jo tie ļāva *GHA* pieprasīt 7,31 EUR par neizpildītu *LES* un acīmredzami nepietiekamas izmantošanas gadījumā vai nu noteikt koncesionāram papildu nosacījumus tā darbības rezultātu uzlabošanai, vai pilnībā vai daļēji atcelt koncesiju.

([22]) *GHA* atteicās no 2. pasākuma un atjaunoja *AG* sākotnējās TMP no 2015. gada, pienācīgi veicot korekcijas saistībā ar *AG* platību samazināšanu. Sākot no 2015. gada, *AG* bija jāizpilda gada TMP 1 247 630 *LES* apmērā.

(52) *KN* arī uzsvēra, ka attiecīgie koncesijas līgumi ļāva *GHA* veikt tiešo debetu attiecībā uz veicamajiem naudas soda maksājumiem.

(53) Kā norādīja *KN*, attiecīgo naudas soda maksājumu samazinājuma apjoms bija nesamērīgs un tādēļ nebija saistīts ar krīzi. Tā kā kopējais Antverpenes ostā novērotais pārvadājumu apjoma samazinājums bija 15,6 % un tā kā *DGD*, kur darbojās *PSA* un *AG*, samazinājums bija 38,6 %, faktiskais samazinājums bija 80 %.

(54) Kā papildus norādīja *KN*, samazinātās TMP attiecībā uz *PSA* un *AG* joprojām tiktu piemērotas nākotnē neatkarīgi no tā, cik ilgi turpinātos krīze. Tāpēc *KN* uzskata, ka 2. pasākums, ar kuru samazinātās TMP tika saglabātas pēc 2013. gada, nebija saistīts ar krīzi.

(55) *KN* arī norādīja, ka *GHA*, pieņemot apstrīdētos lēmumus, bija ņēmusi vērā ar teritoriālplānojumu, mobilitāti un ilgtermiņa nodarbinātību saistītus aspektus un ka tiekšanās uz šādiem mērķiem nebija saderīga ar tirgus ekonomikas dalībnieka principu ("TEDP").

(56) *KN* apgalvoja, ka *GHA* rīcība pēc krīzes nelīdzinājās citu kaimiņu ostu un konkurējošo ostu iestāžu rīcībai. Kā norādīja *KN*, Roterdamas osta atzina, ka atbrīvojumam no kompensācijas būtu tikai nelabvēlīga ietekme.

(57) *KN* uzskatīja, ka 1. pasākums nebija pamatots, lai novērstu *PSA* un *AG* aiziešanu no Antverpenes ostas. Kā norādīja *KN*, nekas neliecināja par to, ka *PSA* un *AG* būtu plānojuši pieņemt lēmumus par ieguldījumu likvidēšanu TMP izpildes grūtību dēļ. Šajā kontekstā *KN* atsaucās uz grupu, kurās ietilpa *PSA* un *AG*, konsolidēto apgrozījumu un peļņu laikposmā no 2013. līdz 2015. gadam. Peļņa vairākkārt pārsniedza *PSA* un *AG* sākotnēji maksājamos naudas sodus par neizpildītajām TMP Antverpenes ostā.

(58) *KN* arī apgalvoja, ka tikai *GHA* bija tiesības vienpusēji izbeigt koncesijas līgumus. Koncesijas līguma izbeigšana nebūtu radījusi nekādas negatīvas ekonomiskas sekas *GHA*, jo, ņemot vērā līgumā iekļauto izbeigšanas klauzulu, *GHA* jebkurā gadījumā varētu pieprasīt kompensāciju no koncesionāra par jebkādu kaitējumu, kas *GHA* nodarīts izbeigšanas rezultātā koncesionāra radīta iemesla dēļ. Tādēļ līguma izbeigšanas rezultātā radītais papildu finansiālais slogs būtu attiecināms uz koncesionāru, nevis uz *GHA*.

(59) *KN* norādīja, ka koncesijas attiecību uzsākšanā ar *GHA* bija ieinteresēts arī uzņēmums *MSC-Maersk*. Jebkādus zaudējumus, kas būtu radušies ar *PSA* un *AG* noslēgto līgumu izbeigšanas rezultātā, būtu mazinājuši ieņēmumi, kurus radītu šāds jauns koncesijas turētājs. *KN* papildus norādīja, ka 2004. gadā, kad koncesija sākotnēji tika piešķirta *PSA*, arī *Maersk* bija ieinteresētā persona, taču koncesija tika piešķirta *PSA*, jo *PSA* piekrita augstākām TMP.

(60) *KN* uzskatīja, ka *PSA* un *AG* draudi par tiesvedības uzsākšanu saistībā ar koncesijas līgumiem nebija ticami, jo saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem prasība par kompensācijām par neizpildītajām TMP bija izpildāma. Turklāt saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem attiecībā uz līgumiem nebija piemērojama izpildes grūtību doktrīna ([23]).

(61) Par 2. pasākumu attiecībā uz *AG* – *KN* piekrita Komisijas sākotnējam novērtējumam, ka jebkāda iespējamā priekšrocība, kas saistīta ar samazinātajām TMP, joprojām turpinātos par labu *AG*, jo ar 2. pasākumu samazinātās TMP šim uzņēmumam tika saglabātas (saskaņā ar "75/125" noteikumu).

(62) Attiecībā uz *PSA* – *KN* apgalvoja, ka *GHA* piešķīra *PSA* netaisnīgu priekšrocību, neatjaunojot šim uzņēmumam noteiktās 2004. gada TMP tūlītēji, bet gan pakāpeniski, tādējādi vismaz daļēji saglabājot zemākās TMP. Tā kā *GHA* atzina, ka vairs nebija iespējams atsaukties uz krīzi, lai pamatotu, kāpēc 2004. gada TMP izpildīt nav iespējams, nebija objektīva iemesla, kāpēc nekavējoties nepaaugstināt TMP. Tomēr *GHA* laikposmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim tikai pakāpeniski palielināja uzņēmumam *PSA* noteiktās TMP. Tas *PSA* radīja papildu priekšrocību.

(63) *KN* arī apgalvoja, ka minētā priekšrocība tika vēl vairāk palielināta, ņemot vērā to, ka 2014. gada 12. maijā *PSA* tika piešķirta papildu platība, attiecībā uz kuras izmantošanu *PSA* 2014. un 2015. gadā nebija jāievēro nekādas TMP.

([23]) Izpildes grūtību klauzula ir līgumiska klauzula, kas paredzēta tam, lai aptvertu gadījumus, kad iestājas neparedzēti notikumi, kas būtiski maina līguma līdzsvaru un tā rezultātā vienai no iesaistītajām pusēm rada pārmērīgu slogu (https://en.wikipedia.org/wiki/Hardship_clause).

(64) *KN* norādīja, ka starp *Maersk*, *MSC* un *CMA CGM* ("P3 tīkls") tika noslēgts darbības nolīgums par kuģu koplietošanu nolūkā uzlabot ekonomikas attīstības perspektīvas. Tādēļ *GHA* to vajadzēja ņemt vērā, koriģējot uzņēmumam *PSA* noteiktās TMP. *KN* arī norādīja, ka, pat ja, sākot no 2016. gada, uzņēmumam *PSA* tika piemērotas sākotnējās TMP, kurām bija pieskaitītas attiecībā uz papildus piešķirto platību noteiktās TMP, joprojām pastāvētu priekšrocība *PSA* kopuzņēmumam ar *MSC*, kas aizstāj sākotnējo koncesijas turētāju. *KN* šo priekšrocību neizteica kvantitatīvi.

(65) Attiecībā uz koncesijas platību, kas no *AG* tika nodota *PSA*, *KN* apgalvoja, ka ar to, ka *AG* zaudēja minēto platību, nevar pamatot samazinātās kompensācijas saglabāšanu uzņēmumam *AG*, jo *AG* jebkurā gadījumā šo platību netika izmantojis, un ka, palielinot *PSA* koncesijas apmēru, bija jāpalielina arī uzņēmumam *PSA* 2004. gadā noteiktās TMP.

(66) Attiecībā uz minēto pasākumu saderību ar iekšējo tirgu *KN* norādīja, ka LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā ir minēts "atbalsts, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību". *KN* uzskata, ka vārds "veicina" norāda, ka ar atbalstu saņēmējs ir jāstimulē veikt ieguldījumus kādas darbības vai jomas attīstībā. Kā norādīja *KN*, *GHA* vienīgi stimulēja *PSA* un *AG* novirzīt pārvadājumus prom no Antverpenes ostas. Tādējādi nevarēja pastāvēt saderība saskaņā ar šo noteikumu.

(67) Papildus jautājumam par saderību ar iekšējo tirgu *KN* pievērsās arī jautājumiem par kopīgu interešu mērķi, atbalsta nepieciešamību un proporcionalitāti, konkurences kropļošanu un ietekmi uz ES iekšējo tirdzniecību. *KN* arī piekrita Komisijas sākotnējam novērtējumam, ka attiecīgie pasākumi bija darbības atbalsts uzņēmumiem *PSA* un *AG*. *KN* secināja, ka šie pasākumi bija nesaderīgi ar iekšējo tirgu.

4.1.1. *KN papildu piezīmes*

(68) 2017. gada 2. martā *KN* iesniedza papildu piezīmes par iespējamo valsts atbalstu uzņēmumiem *PSA* un *AG*, norādot, ka *GHA* turpināja piešķirt valsts atbalstu vismaz līdz 2015. gadam. *GHA* turpināja piemērot krīzes laika samazinājumus un atteicās no kompensācijas maksājumiem, kurus uzņēmumiem *AG* un *PSA* vajadzēja maksāt par sākotnējo TMP neizpildi. 2015. gadā *PSA* un *AG* neizpildīja līgumiskās TMP. Tomēr *GHA* nolēma ([24]) atteikties no *PSA* un *AG* līgumisko saistību izpildes panākšanas. *KN* norādīja, ka tādēļ uzņēmumiem *PSA* un *AG* joprojām netiek prasīts maksāt kompensāciju par līgumiski noteikto TMP saistību būtisku pārkāpumu.

(69) *KN* papildus sīkāk norādīja, ka laikposmā no 2009. līdz 2015. gadam *AG* bija piešķirta selektīva priekšrocība 31 039 997,83 EUR apmērā un *PSA* bija piešķirta selektīva priekšrocība 61 122 116,16 EUR apmērā.

(70) *KN* uzsvēra, ka uzņēmumiem *AG* un *PSA* piešķirto saimniecisko priekšrocību nevarēja raksturot kā krīzes pasākumu, bet gan kā strukturālu ieguvumu.

(71) *KN* arī norādīja, ka uzņēmums *PSA* bija atteicies maksāt kompensācijas un bija ierosinājis tiesvedību Briseles Apelācijas tiesā, lai atgūtu savus iepriekš veiktos kompensācijas maksājumus.

4.2. **PSA Antwerp**

(72) Uzņēmums *PSA* apstrīdēja to, ka attiecīgie pasākumi tika finansēti no valsts resursiem. Atsaukdamies uz Flandrijas Ostu dekrēta 15. panta 1. punktu un 20. pantu, *PSA* apgalvoja, ka *GHA* savā labā iekasēja "jebkādas" ostu nodevas "atšķirībā no pārējām iestādēm" un ka *GHA* visus ieņēmumus guva, īstenojot ar ostas apsaimniekošanu saistītās pilnvaras un "visas pārējās darbības", ko tā veica. *GHA* zaudējumi nebija piedēvējami Beļģijas valstij un neradīja tai nekādu papildu slogu. Tā kā visi ieņēmumi no *GHA* pilnvaru īstenošanas ostu apsaimniekošanas jomā faktiski piederēja *GHA* un valsts šajā sakarā neuzņēmās nekādas izmaksas, jebkādas uzņēmumam *PSA* piešķirtās priekšrocības netika finansētas no valsts resursiem.

(73) *PSA* arī uzsvēra, ka struktūra, kas kontrolēja *GHA*, bija neatkarīga. Flandrijas Ostu dekrēta mērķis bija izveidot juridisku personu, kas nav Antverpenes pilsētas pašvaldības struktūrvienība un kas pārņemtu no Antverpenes pilsētas visas ar ostu apsaimniekošanu saistītās pilnvaras (*GHA* statūtu 1. pants).

([24]) *GHA* valdes 2016. gada 17. maija lēmums Nr. 161146.

(74) *PSA* norādīja, ka *GHA* varēja noslēgt vienu vai vairākas politiskas vienošanās ar Antverpenes pilsētu, jo īpaši attiecībā uz ostu un pilsētvides politiku (*GHA* statūtu 7. panta 2. punkts), un ka tāpēc Antverpenes pilsētai nebija kontrolējoša loma, bet bija jāved sarunas ar *GHA*, lai panāktu šīs politiskās vienošanās.

(75) *PSA* papildus paskaidroja, ka pašvaldības domes locekļi valdē veido tikai vairākumu, bet ne visu tās sastāvu. Šie locekļi piederēja dažādām partijām ar daudzveidīgiem politiskajiem uzskatiem un kopumā nepārstāvēja pat trešo daļu no visas Antverpenes pašvaldības domes. Turklāt nebija nevienas sēdes, kurā ieceltajiem valdes locekļiem būtu darīta zināma pašvaldības domes vispārējā nostāja.

(76) Kopumā *PSA* nepiekrita, ka konkrētie pasākumi būtu piedēvējami Beļģijas valstij. Kā norādīja *PSA*, pašvaldības domes ziņojumos nekas neliecināja par to, ka pašvaldības domei būtu kontrolējoša loma attiecībā uz *GHA*. Tieši pretēji – *GHA* sarunās un līgumos bieži tika dēvēta par neatkarīgu struktūru. *PSA* cita starpā atsaucās uz neseno Tiesas spriedumu lietā *Commerz Nederland* ([25]), kurā tika noteikts, ka valsts saistību ar pasākumu ir jāvar secināt no "netiešu pierādījumu kopuma, kurš izriet no attiecīgā gadījuma apstākļiem un konteksta, kādā šis pasākums ir īstenots". *PSA* šajā kontekstā citēja arī profesora *Eric van Hooydonk* pētījumus, saskaņā ar kuriem lēmumu pieņemšana pašvaldību ostas iestādēs bija vērsta gandrīz tikai uz ostas interešu veicināšanu, nevis pašvaldības interesēm plašākā nozīmē.

(77) *PSA* arī uzsvēra, ka ostas uzraudzības direktors attiecībā uz *GHA* lēmumiem varēja veikt vienīgi administratīvu likumības pārbaudi (*GHA* statūtu 25. panta c) punkts). Ostas uzraudzības direktoram nebija pilnvaru izvērtēt ostas operatora veiktā pasākuma saturu vai nepieciešamību. Konkrētajā lietā reģionālais ostu uzraudzības direktors nebija iesaistīts *GHA* valdes lēmumu pieņemšanā. Tā kā ar *GHA* lēmumu netika pārkāpts Flandrijas Ostu dekrēts, ostas uzraudzības direktoram pat nebija iespēju iebilst pret konkrēto lēmumu. Tā kā Antverpenes pilsēta vai Flandrijas reģions neīstenoja faktisku kontroli, neiestājās nosacījumi, kas izklāstīti *Stardust Marine* lietā.

(78) Attiecībā uz jautājumu, vai konkrētie pasākumi bija saistīti ar jebkādu saimniecisku priekšrocību, *PSA* norādīja, ka, piemērojot tirgus ekonomikas dalībnieka principu (TEDP), tiesas ir atzinušas, ka peļņas palielināšana nenotiek tikai kā faktisko izmaksu atgūšana īstermiņā ([26]). Kā norādīja *PSA*, arī privāts kreditors būtu vadījies no ilgtermiņa perspektīvas, tostarp tādēļ, ka atceltās summas bija ostas attīstības stimulēšanai noteikts stimuls. Tādēļ *GHA* neradās zaudējumi, bet vienīgi netika iekasēti papildu ienākumi. Kā norādīja *PSA*, noteiktās TMP bija balstītas uz 1998. gada tirgus apsekojumu, kurā tika paredzēta pastāvīga gada izaugsme par 10 %, tādēļ *PSA* uzskatīja, ka tās bija pārāk vērienīgas jau no paša sākuma. *PSA* papildus norādīja, ka līdz 2012. gadam krīzes sekas vēl nebija pilnībā beigušās, jo 2012. gadā importa apjoms Eiropā joprojām bija zem 2008. gadā sasniegtā līmeņa ([27]).

(79) *PSA* uzsvēra, ka maksas, kas tam bija jāmaksā par *DGD* neizpildītajām TMP, bija augstākas nekā maksas, kas noteiktas citos Antverpenes ostas dokos (piem., [0,30–0,70] EUR par tonnu uzņēmumam *PSA*, kas tika piemērotas *DGD*, savukārt [0,12–0,20] EUR par tonnu uzņēmumam *KN*, kas tika piemērotas *Vrasenedock* dokā).

(80) *PSA* arī ierosināja apsvērt, ka krīzes iestāšanās laikā *DGD* vēl bija darbības sākumstadijā.

(81) Attiecībā uz risku, ka *PSA* varētu aiziet no Antverpenes ostas, *PSA* apgalvoja, ka pastāvēja līdzekļi koncesijas līguma izbeigšanai vai atcelšanai. Šajā sakarā *PSA* atsaucās uz to, ka priekšlaicīgi tika izbeigti koncesijas līgumi, kas tam bija noslēgti ar [..] ostas iestādi, un šie lēmumi stājās spēkā [..] un [..]. Ja *PSA* būtu izbeidzis koncesijas līgumu ar *GHA*, *GHA* zaudētās koncesijas maksas būtu aptuveni [10–16] miljoni EUR gadā.

([25]) Tiesas 2014. gada 17. septembra spriedums *Commerz Nederland NV/Havenbedrijf Rotterdam NV*, C-242/13, ECLI:EU:C:2014:2224, 32. punkts.

([26]) Tiesas 1991. gada 21. marta spriedums Itālijas Republika/Eiropas Kopienu Komisija, C-305/89, ECLI:EU:C:1991:142, 20. punkts. Vispārējās tiesas 2012. gada 11. septembra spriedums *Corsica Ferries France SAS*/Eiropas Komisija, T-565/08, ECLI:EU:T:2012:415, 83. punkts.

([27]) PTO, Pasaules preču imports pa reģioniem un izvēlētajām ekonomikām, 2002.–2012. gads, https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2013_e/its13_appendix_e.htm.

(82) *PSA* apgalvoja, ka tas var izbeigt līgumu, vai nu atsaucoties uz nepārvaramu varu, jo līgums pēc krīzes spēcīgās ietekmes uz ostas darbību izrādījās neizpildāms, vai atceļot līgumu līgumsoda klauzulas spēkā neesības dēļ, vai pēc *PSA* maksātnespējas iestāšanās, ja sākotnēji noteiktie naudas sodi būtu piemēroti pilnā apmērā.

(83) *PSA* iesniedza arī vienkāršotu aprēķinu par peļņu, ko *PSA* radījusi darbība *DGD*, parādot, ka 2013. gadā šī darbība būtu nesusi zaudējumus, ja sākotnēji noteiktie naudas sodi būtu piemēroti pilnā apmērā.

(84) *PSA* arī iesniedza šādas piezīmes:

— *PSA* būtu varējis piespiest *GHA* izbeigt koncesijas līgumu, veidojot nepietiekamas izmantošanas situāciju.

— Ja *GHA* būtu uzstājusi uz sākotnējām tonnāžas prasībām, tas būtu varējis ietekmēt *PSA* nākotnes ieguldījumus Antverpenes ostā.

— *PSA* aiziešana no Antverpenes ostas radītu *GHA* negatīvas sekas, jo, pirmkārt, *GHA* zaudētu ienākumus no koncesijas maksām – aptuveni 12 miljonus EUR gadā, otrkārt, *GHA* būtu jāmaksā finansiāla kompensācija par *PSA* veiktajiem ievērojamajiem ieguldījumiem nekustamajā īpašumā. Turklāt *PSA* būtu atturējies veikt turpmākus ieguldījumus Antverpenes ostā.

— Ja *PSA* būtu aizgājis no ostas, tiktu negatīvi ietekmēti citi *GHA* ienākumu avoti, piemēram, ostas nodevas, kas tieši saistītas ar *PSA* piesaistīto pārvadājumu apjomu.

— *GHA* nākotnē būtu bijis grūti atrast jaunu koncesionāru, kas būtu gatavs piekrist tādiem pašiem noteikumiem kā sākotnēji ar *PSA* nolīgtie.

(85) Attiecībā uz jautājumu, vai *PSA* būtu novirzījis pārvadājumus uz citām ostām, kurās attiecībā uz TMP izpildi bija strikta pieeja, *PSA* uzsvēra, ka *GHA* nebija atteikusies no TMP, bet tikai koriģēja tās, un ka koriģētās TMP joprojām paredz labākus darbības rezultātus nekā vidēji Hamburgas–Havras areālā.

(86) Par samazinājuma apjomu *PSA* piebilda, ka *GHA* piešķirt konkrēto TMP samazinājumu pamudināja reizē neprecīza uz nākotni vērsta aplēses metode, no vienas puses, un krīze, no otras puses. *PSA* šajā kontekstā papildus norādīja, ka *DGD* koncesionāriem noteiktās tonnāžas prasības bija pieaugošas, bet citiem Antverpenes ostas koncesionāriem noteiktās – lineāras.

(87) Attiecībā uz tādiem elementiem kā teritoriālplānojums, mobilitāte un nodarbinātība ilgtermiņā *PSA* piebilda, ka būtu pieticis tikai ar komerciāliem apsvērumiem, lai privāts kreditors nonāktu līdz *GHA* pieņemtajam lēmumam.

(88) Saistībā ar to, cik ticami bija *PSA* draudi sākt tiesvedību, *PSA* atsaucās uz memorandu, kas 2013. gada februārī tika iesniegts *GHA*. Šajā memorandā *PSA* pauda nostāju, ka koncesijas līgumā ietvertā līgumsoda klauzula saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem nav izpildāma. *PSA* šajā memorandā arī mudināja *GHA* pārstrādāt līgumsoda klauzulu, ņemot vērā *PSA* visos Antverpenes termināļos sasniegto apjomu ([28]). Turklāt *PSA* apgalvoja, ka tad, ja laikposmā no 2009. līdz 2013. gadam piemērotie naudas sodi tiktu atzīti par prettiesiskiem un tādējādi neizpildāmiem saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem, valsts atbalsta nebūtu, jo nepastāvētu *GHA* prasījums attiecībā uz *PSA*. *PSA* piebilda, ka jautājums par likumību saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem tiks tālāk risināts starplaikā ierosinātajā šķīrējtiesas procesā.

(89) *PSA* apstrīdēja to, ka attiecīgie pasākumi pēc būtības ir selektīvi, jo *PSA* un *AG* bija īpašā situācijā, salīdzinot ar ostu operatoriem, kas darbojās citos dokos, izņemot *DGD*. *DGD* bija doks, kas īpaši piemērots atklātās jūras konteineru uzņemšanai un apkalpošanai. Citi ostas operatori koncentrējās uz metāla un lauksaimniecības produktiem un atradās uz loģistiku orientētā dokā. Tādēļ *PSA* uzskata, ka *PSA* un *AG* nebija sūdzības iesniedzēja konkurenti. *PSA* arī norādīja, ka minētie pasākumi netika veikti īpaši attiecībā uz *PSA* un *AG*, bet gan tika piemēroti *DGD* koncesionāriem.

([28]) Tā kā *PSA* darbības rezultāti citos Antverpenes termināļos pārsniedza šajos termināļos piemērotās TMP, tas ierosināja veikt pārsniegto TMP ieskaitu pret *DGD* neizpildītajām TMP.

4.3. **Antwerp Gateway**

(90) Uzņēmums *AG* norādīja, ka tas vispār nebija piekritis saskaņā ar *GHA* 2013. gada lēmumu pieprasītajam samazinātajam naudas soda maksājumam ("1. pasākums"). Par šo jautājumu šķīrējtiesas kolēģijā izskatīšanā atradās juridisks strīds – pēc tam, kad Antverpenes pirmās instances tiesa bija pasludinājusi, ka lieta nav tai piekritīga koncesijas līgumā ietvertas šķīrējklauzulas dēļ.

(91) *AG* apšaubīja, kādēļ koncesijas līgumos starp ostu iestādēm un koncesionāriem vispār bija iekļautas līgumsoda klauzulas. *AG* uzsvēra, ka komercuzņēmumu (tādu kā *AG*) mērķis ir gūt peļņu. Turklāt *AG* bija veicis ievērojamus ieguldījumus *DGD*, tādēļ tam pašsaprotami pastāvēja spēcīgs stimuls par tiem saņemt atlīdzību.

(92) Kā norādīja *AG*, naudas sodu sistēmas mērķis bija izvērtēt pieejamās jaudas maksimālu palielināšanu un mudināt koncesionāru aktīvi pielikt pūles un sasniegt pieejamās jaudas maksimālu izmantošanu.

(93) *AG* arī apgalvoja, ka naudas sodu maksājumus nevajadzēja noteikt, jo pastāvēja nepārvaramas varas iemesli Beļģijas Civilkodeksa izpratnē. *AG* uzskata, ka nepārvarama vara pastāvēja krīzes dēļ. Cits faktors, par kuru koncesionāri nevarēja būt atbildīgi un kas liedza Antverpenes ostā apkalpot īpaši lielus konteinerkuģus, bija aizkavētā Šeldas padziļināšana.

(94) *AG* arī uzskatīja, ka naudas soda maksājumi saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem ir prettiesiski, jo tiem bija tīri represīvs raksturs un tādējādi ar tiem netika kompensēti varbūtējie zaudējumi.

(95) Turklāt *AG* apgalvoja, ka kompensācijas summa bija pārlieku liela un nesamērīga ar *GHA* ciestajiem varbūtējiem zaudējumiem. Tādēļ kompensācija būtu jāsamazina līdz 25 % no pieprasītās summas atbilstīgi piemērojamajiem noteikumiem saskaņā ar Beļģijas Civilkodeksu.

(96) *AG* arī piebilda, ka par *GHA* noteikto kompensācijas summu nebūtu jāmaksā PVN, jo ar PVN netika aplikti maksājumi, kurus klasificē kā vienreizējus maksājumus par iespējamiem zaudējumiem.

5. **BEĻĢIJAS PIEZĪMES**

5.1. **Beļģijas piezīmes par lēmumu par procedūras sākšanu**

(97) Beļģija apstrīdēja to, ka *GHA* lēmumi būtu piedēvējami valstij. Beļģija uzskatīja, ka tikai valdes sastāvs vien (ko nosaka "valsts") un "ostu komisāra" esība (ar šaurākām pilnvarām nekā valdības komisāram uzņēmumā *SNCB*), ņemot vērā ar Ostu dekrētu garantēto autonomiju, nekādā gadījumā nebija pietiekami pierādījumi, ka *GHA* rīcība būtu piedēvējama valstij. Tādēļ tikai ar to vien, ka *GHA* 2013. gada lēmums bija iesniegts valdei, nebija pietiekami, lai pieņemtu, ka minētais lēmums ir piedēvējams valstij.

(98) Beļģija apstrīdēja arī to, ka *GHA*, pieņemot 1. un 2. pasākumu, radīja ekonomiskas priekšrocības *PSA* un *AG*. Šajā sakarā Beļģija atsaucās uz judikatūru, kurā tika izskatīts jautājums par tirgus ekonomikas dalībnieka kritēriju, jo īpaši *HAMSA*/Komisija ([29]), Komisija/*EDF* ([30]), Spānija/Komisija ([31]) un *DM Transport* ([32]). Beļģija uzsvēra, ka iestādes rīcība bija pamatoti atbilstīga jeb "samērīga" ar nostāju, kādu līdzīgos apstākļos būtu varējis ieņemt privāts kreditors.

(99) Kā vispārīgu piezīmi Beļģija minēja, ka Briseles Pirmās instances tiesas 2015. gada 12. februāra spriedumā pēc būtības jau tika atzīts, ka nav ticis sniegts valsts atbalsts un ka *GHA* bija rīkojusies kā tirgus ekonomikas dalībnieks (TED), konkrētāk, kā hipotētisks privāts kreditors ([33]).

(100) Attiecībā uz lēmumā par procedūras sākšanu paustajām šaubām par ievērojamo laika intervālu starp krīzes sākumu un *GHA* 2013. gada lēmumu Beļģija uzsvēra, ka iespējamu atbrīvošanu no parāda vai norēķinus bieži vien vērtē vairākus gadus pirms tiesvedības uzsākšanas.

([29]) Pirmās instances tiesas 2002. gada 11. jūlija spriedums *Hijos de Andrés Molina, SA* (*HAMSA*)/Komisija, T-152/99, ECLI:EU:T:2002:188, 170. punkts.

([30]) Tiesas 2012. gada 5. jūnija spriedums Eiropas Komisija/*Électricité de France* (*EDF*), C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, 78., 79., 86. un 103. punkts.

([31]) Tiesas 1999. gada 29. aprīļa spriedums Spānijas Karaliste/Komisija, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, 46. punkts.

([32]) Tiesas 1999. gada 29. jūnija spriedums *Déménagements-Manutention Transport SA* (*DMT*), C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332, 24. un 30. punkts.

([33]) Šo spriedumu *KN* ir pārsūdzējis, sk. 25. apsvērumu. Lēmums par apelāciju vēl nav pieņemts.

(101) Beļģija arī norādīja, ka krīzes ietekme, ārkārtējās sekas operatoriem, kuriem noteiktas augošas TMP, un ietekme uz ostu lika veikt padziļinātāku izmeklēšanu. Milzīgajam pārvadājumu apjoma samazinājumam, kad tika piedzīvots nepieredzēti spēcīgs samazinājums – Hamburgas–Havras areālā 15,8 % apmērā un Antverpenē – 15,6 % apmērā, bija ilgstošas un ārkārtējas sekas: 2012. gadā konteineru pārkraušanas līmenis Antverpenes ostā joprojām bija 0,1 % zem 2008. gada līmeņa. Kopīgo seku dēļ, ko radīja 15,6 % samazinājums Antverpenē 2009. gadā un krīzes ilgstošā ietekme, *GHA* 2013. gadā strukturāli pārskatīja TMP jautājumu. Turklāt apjoma iztrūkumu noteikšanas un attiecināšanas procedūra ar *GHA* 2013. gada lēmumu tika formāli standartizēta attiecībā uz visiem koncesionāriem, kuriem bija noteiktas tonnāžas prasības.

(102) Beļģija apšaubīja arī to, vai izmeklēšanās par valsts atbalstu būtu jāvērtē valdības efektivitāte un izlēmīgums, nevis tas, vai valdības rīcības finansiālās un ekonomiskās sekas (un tās ietekme uz valsts resursu izlietojumu) atbilst privāta kreditora rīcībai. Tam, vai privāts dalībnieks tādu pašu lēmumu būtu pieņēmis ātrāk, bija daudz mazāka nozīme.

(103) Attiecībā uz lēmumā par procedūras sākšanu paustajām šaubām par samazinājuma apjomu Beļģija uzsvēra, ka progresīvi augošas TMP bija noteiktas vienīgi *PSA* un *AG*, savukārt citiem uzņēmumiem bija noteiktas fiksētas TMP. Tādēļ krīzes sekas uzņēmumiem *PSA* un *AG* bija eksponenciāli smagākas nekā citiem koncesionāriem, un tad, ja attieksme pret *PSA* un *AG* būtu tāda pati kā pret citiem uzņēmumiem, tā būtu bijusi diskriminācija.

(104) Beļģija norādīja, ka *PSA* un *AG* piemērojamās TMP tika pareizi ievērotas pirmajos trijos gados, neraugoties uz būtisko pieaugumu par aptuveni 250 % no 298 000 *LES* 2006. gadā līdz 1 010 183 *LES* 2008. gadā *PSA* gadījumā un no 187 000 *LES* 2006. gadā līdz 665 208 *LES* 2008. gadā – *AG* gadījumā.

(105) Beļģija arī norādīja, ka *DGD* koncesijām piemērojamās TMP būtiski atšķīrās no tām, kas bija noteiktas uzņēmumam *KN*, kuram ir koncesija *Vrasenedok* dokā, jo TMP uz kvadrātmetru *DGD* koncesijām bija aptuveni [14–19] tonnas, turpretī *KN* – [2–4] tonnas, bet *DGD* koncesionāru kompensācija par nesasniegtajām tonnām bija aptuveni [0,30–0,70] EUR par tonnu, atšķirībā no [0,12–0,20] EUR par tonnu *KN* gadījumā. Ja *GHA* būtu pieprasījusi samaksu no *PSA* un *AG* par 2009.–2012. gada iztrūkumiem, balstoties uz *KN* piemērojamo kompensāciju par trūkstošajām tonnām (proti, [0,12–0,20] EUR par tonnu, nevis [0,30–0,70] EUR par tonnu), un pamatojoties uz sākotnējām *PSA* un *AG* piemērojamajām TMP, no *PSA* pieprasītā summa būtu bijusi aptuveni [10–15] miljoni EUR, nevis faktiski pieprasītie [8–10] miljoni EUR, bet no *AG* pieprasītā summa būtu bijusi aptuveni [4–7] miljoni EUR, nevis faktiski pieprasītie aptuveni [2–5] miljoni EUR.

(106) Citi ostas koncesionāri 2012. gadā sasniedza tonnāžu, kas aptuveni līdzinājās līmenim, kāds bija pirms krīzes, un tiem nebija grūtību izpildīt piemērojamās TMP.

(107) Saskaņā ar sākotnējām TMP uzņēmumiem *PSA* un *AG* bija jāsasniedz papildu pieaugums 70 % apmērā, tomēr kopējais pārvadājumu apjoms Antverpenes ostā 2009. gadā samazinājās par 15,6 % un 2012. gadā joprojām atradās nedaudz zem 2008. gada līmeņa. 2009. gada samazinājuma eksponenciālā ietekme uzņēmumus *PSA* un *AG* skāra smagāk. Turklāt *PSA* un *AG* gadījumā nepietika tikai ar to, ka gan Antverpenes ostas, gan pašu uzņēmumu pārvadājumu apjoms pakāpeniski atjaunojās līmenī, kāds bija pirms krīzes. Ja citiem operatoriem atgriešanās pirms krīzes sasniegtajā līmenī nozīmēja problēmu beigas, šajā situācijā *PSA* un *AG* joprojām bija pakļauti stingrām TMP.

(108) Principā, ja *DGD* apjoms dažos pirmajos gados būtu attīstījies normāli, šie abi operatori faktiski savu maksimālo pārvadājumu apjomu būtu sasnieguši parastajā ceļā. Pēc atgūšanās no krīzes, trīs vai četrus gadus vēlāk tiem nebūtu bijis pienākuma maksāt kompensāciju. Taču tikai tādēļ, ka krīze iestājās jauna doka būvniecības procesa laikā un ar jauno doku bija saistīta specifiska situācija, *PSA* un *AG* problēma bija daudz smagāka nekā citiem ostas operatoriem. Kā norādīja Beļģija, nepastāvēja ne selektivitāte (jo *DGD* operatoru stāvoklis nebija salīdzināms ar citiem ostas operatoriem), ne priekšrocība.

(109) Turklāt Beļģija apgalvoja, ka sākotnējās TMP bija balstītas uz konkrētu sagaidāmu tirgus attīstību, ko pamatoja plaša vienprātība par gaidāmajām tendencēm. Tomēr pamatā esošās gaidas vēlāk izrādījās nereālas tādu apstākļu dēļ, kurus nevarēja ietekmēt attiecīgie operatori un *GHA*. Roterdamā sākotnējās TMP tika koriģētas atbilstīgi mainīgajai ekonomiskajai situācijai pirms *Maasvlakte 2* koncesiju darbības sākuma. Tur neviens pret šādu pieeju neiebilda. Analoģiski būtu nepamatoti prasīt, lai laikā, kad Eiropas ekonomika saskārās ar nepieredzētu un neprognozētu krīzi, arī turpmākajos gados joprojām tiktu turpināta *PSA* un *AG* piemērotā ievērojamo pieaugumu sistēma.

(110) Attiecībā uz risku, ka *PSA* un *AG* (vismaz daļēji) aizietu no Antverpenes ostas, Beļģija norādīja, ka, nosakot, vai *GHA* rīkojās kā privāts tirgus ieguldītājs, var un vajag ņemt vērā ostas iestādes ilgtermiņa intereses. Šajā sakarā Beļģija norādīja, ka *PSA* un *AG* 2008.–2012. gada laikposmā radītā koncesijas maksājumu un ar tiem saistīto maksājumu absolūtā vērtība daudzkārt pārsniedza 13,5 miljonus EUR – kompensāciju, kas *AG* un *PSA* bija jāmaksā par grozīto TMP neizpildi saskaņā ar *GHA* 2013. gada lēmumu.

(111) Turklāt Beļģija atsaucās uz citiem ar *PSA* un *AG* koncesijām saistītajiem ieņēmumiem, jo īpaši *GHA* darbības ieņēmumiem, kas laikposmā no 2012. līdz 2014. gadam regulāri pārsniedza [200–400] miljonus EUR. No šiem darbības ieņēmumiem [30–50] % bija saistīti ar koncesijas maksām, savukārt [30–50] % – ar pietauvoto kuģu maksātajām ostas nodevām.

(112) Turklāt Beļģija norādīja, ka 2014. gadā *GHA* tiešie ieņēmumi no *PSA* un *AG* turējumā esošo koncesiju pārvaldības bija aptuveni [50–90] miljoni EUR, kas ir aptuveni [15–40] % no kopējā *GHA* apgrozījuma.

(113) Attiecībā uz risku, ka sākotnējo TMP izpilde būtu novedusi pie tā, ka *PSA* un *AG* samazinātu savu darbību Antverpenes ostā, Beļģija norādīja, ka *PSA* un *AG* jau agrāk bija nolēmuši likvidēt ieguldījumus citās ostās. Beļģija atgādināja, ka attiecīgie operatori ekspluatēja pasaules mēroga termināļu tīklu un ka atsevišķu termināļu darbības rezultātus un izmaksu struktūras daudz ātrāk varēja salīdzināt, veicot salīdzinošo vērtēšanu. Beļģija papildus norādīja, ka citās ostās krīzes radīto izmaksu daļējai atsvēršanai tika veikti pasākumi (piem., ostas nodevu samazināšana) un pēc krīzes atbrīvojās neizmantota jauda, kas ļāva pārcelt darbību. Ņemot vērā minētos faktorus, *GHA* uzskatīja, ka *PSA* un *AG* nepiekritīs, ka tiem tiek aprēķināta maksa par sākotnējo TMP neizpildi, un ka pastāv reāls risks, ka tie varētu aiziet uz tuvumā esošajām ostām.

(114) Attiecībā uz to, vai koncesijas līgumus varēja vai nevarēja izbeigt vai grozīt, Beļģija apgalvoja, ka *PSA* un *AG* varēja atsaukties uz nepārvaramu varu krīzes apstākļos vai apgalvot, ka kompensācijas maksājumi par TMP neievērošanu bija aizliegtas līgumsoda klauzulas un ka tie tādēļ bija spēkā neesoši (šo argumentu gan *AG*, gan *PSA* izvirzīja šķīrējtiesas procesā). Turklāt strukturāli ar zaudējumiem strādājoša koncesionāra bankrots arī būtu varējis novest pie līguma izbeigšanas.

(115) Beļģija arī uzsvēra, ka Hamburgas–Havras areālā termināļu operatori konkurēja par pārvadājumu apjoma piesaistīšanu un noturēšanu. Šajā kontekstā *GHA* bija jāsaglabā konkurētspēja un *GHA* bija atkarīga no koncesionāru pircēja varas.

(116) Kā sīkāk paskaidroja Beļģija, *GHA* bija jāņem vērā tas, ka koncesijas līgumi tika izstrādāti citos ekonomiskajos apstākļos gan pieprasījuma (uzplaukums), gan jaudas ziņā (ierobežota jauda ziemeļrietumu Eiropā). krīzes sekas bija tādas, ka ostas sāka darboties pircējiem labvēlīgā tirgū. Tādēļ kuģniecības sabiedrības, daļēji to lieluma un jaudas situācijas dēļ, kļuva par dominējošo pusi un izmantoja savu spēku sarunās.

(117) Attiecībā uz to, vai *GHA* 2013. gada lēmums bija konkrēti pamudinājis *PSA* un *AG* novirzīt savus pārvadājumus uz citām ostām, kurās attiecībā uz tonnāžas prasību izpildi bija strikta pieeja, lai izvairītos no sankcijām šajās ostās, Beļģija norādīja uz citu konkurējošo ostu veiktajiem pasākumiem, lai mazinātu krīzes ietekmi uz ostu lietotājiem, piemēram, samazinot ostu nodevas. Beļģija kā piemēru minēja arī to, ka *Hutchison Whampoa* apturēja ieguldījumus savā ostā Fīlikstovā un ka *London Gateway* konteineru ostas un loģistikas parka operators (*DP World*) arī samazināja ieguldījumus vai tos pilnībā vai daļēji apturēja. Šajā kontekstā Beļģija gan neminēja nevienu lietu, kas attiektos uz TMP samazināšanu, taču apgalvoja, ka citētie piemēri liecina par to pašu pamatā esošo ideju, proti, ieguldījumu vai saistību samazināšanos krīzes laikā.

(118) Beļģija arī paskaidroja, ka, tā kā *GHA* tikai 2013. gadā izlēma, kā rīkoties attiecībā uz 2009.–2012. gadā neizpildītajām TMP, *PSA* un *AG* nebija stimula novirzīt pārvadājumus uz citām ostām.

(119) Attiecībā uz tādiem *GHA* 2013. gada lēmuma aspektiem kā teritoriālplānojums, mobilitāte un nodarbinātība ilgtermiņā Beļģija norādīja, ka šajā gadījumā teritoriālplānojuma un ilgtermiņa nodarbinātības apsvērumi pastiprinātu ekonomisko motivāciju. Pat tad, ja šādiem apsvērumiem arī bija kāda loma, tie pastiprināja domu, ka *GHA* rīcību izraisīja vēlme izvairīties no tā, ka *PSA* un *AG* aiziet no Antverpenes ostas. Beļģija uzskata, ka vienkārša atsauce uz neekonomiskiem aspektiem nevar ietekmēt secinājumu, ka *GHA* rīkojās kā privāts tirgus ieguldītājs.

(120) Attiecībā uz risku, ka *PSA* un *AG* sāktu tiesvedību, lai apstrīdētu līgumisko TMP pilnīgu pieprasīšanu, Beļģija uzsvēra, ka valsts sektora iestāde, lemjot par savu rīcību, var ņemt vērā procesuālos riskus (piem., iespējamu ilgstošu parāda atmaksas grafika pārskatīšanas vai bankrota procedūru risku) ([34]) un ka valsts atbalsta noteikumi, piemēram, automātiski neaizliedz vienošanos par norēķiniem ([35]). Vēlāk tas, ka pastāvēja iespējami pamatots prasījums, bija nozīmīgs faktors apsvērumos, vai valsts sektora iestāde ir rīkojusies kā privāts kreditors ([36]). Tādēļ *GHA* bija jāņem vērā tas, ka *PSA* un *AG* varētu apstrīdēt valsts tiesās vai šķīrējtiesā pilnas kompensācijas piedziņu par neizpildītajām TMP un ka tiesas vai šķīrējtiesa šādu pilnu piedziņu varētu noraidīt cita starpā tādēļ, ka tā no *GHA* puses ir tiesību ļaunprātīga izmantošana, vai ka tiek izpildīta represīvā līgumsoda klauzula.

(121) Beļģija atsaucās uz lēmuma par procedūras sākšanu 78. apsvērumu, kurā bija minēts, ka Beļģija, lai pierādītu iespējamo tiesvedības risku, iesniedza Komisijai *PSA* un *AG* vēstules, kurās bija izskaidrota to juridiskā nostāja. Tomēr vēstules bija datētas ar 2013. gada 19. februāri un 23. februāri. Tādēļ iespējamie labuma guvēji tās nosūtīja *GHA* pēc tam, kad sūdzība izskatāmajā lietā 2013. gada 29. janvārī tika pārsūtīta Beļģijai piezīmju sniegšanai. Beļģija apgalvoja, ka sūdzības iesniegšanas laikā vēl nebija pieņemts lēmums par neizpildītajām TMP par laikposmu no 2009. līdz 2012. gadam. Tā kā šis lēmums tika pieņemts tikai *GHA* 2013. gada lēmumā, *PSA* un *AG* nevarēja īstenot nekādas juridiskas darbības pirms *GHA* 2013. gada lēmuma un sūdzības par valsts atbalstu.

(122) Papildus Komisijas lēmumā par procedūras sākšanu paustajām šaubām Beļģija piezīmēja, ka pat koriģētās TMP joprojām bija būtiski augstākas nekā TMP, ko *PSA* un *AG* ierosināja sākotnējā apspriedē ar tirgus dalībniekiem, kuras rezultātā pēc publiska konkursa *PSA* un *AG* tika piešķirtas attiecīgās koncesijas. Konkrēti, sākotnējās tonnāžas prasības – 16 700 000 tonnu (= 1 336 000 *LES*) vēlāk tika palielinātas līdz 53 932 500 tonnām (= 4 131 600 *LES*). Būtiskais TMP pieaugums radās tādēļ, ka dažādu *DGD* labā un kreisā krasta koncesiju pārkonfigurēšana ļāva attiecīgajiem operatoriem arī optimizēt pārkraušanu. Veicot korekciju, prognozes tika balstītas uz tirgus maksimālo punktu.

(123) Beļģija arī apgalvoja, ka *GHA* 2013. gada lēmums atbilda līdzīgiem citu ostu iestāžu lēmumiem, kuri, kā uzskatīja Beļģija, papildus liecināja par tā "atbilstību tirgus principiem".

(124) Attiecībā uz 2. pasākumu Beļģija piebilda, ka *GHA* 2013. gada lēmumā bija paredzēts, ka koriģēto TMP piemērošana turpināsies līdz koncesijas līguma beigām.

(125) Beļģija arī norādīja, ka pēc vienošanās par zemes nodošanu uzņēmumam *AG* piemērojamās TMP bija jāizpilda koncesijas platībā, kas bija par aptuveni 30 % mazāka nekā iepriekš. Lai gan *AG* neizmantoja uzņēmumam *PSA* nodoto daļu, TMP joprojām turpināja palielināties un uzņēmumam *AG* minētā platība būtu bijusi nepieciešama nākotnē.

(126) Beļģija arī apgalvoja, ka nepastāvēja selektivitāte LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Kā paskaidroja Beļģija, visi koncesionāri, kuriem bija noteiktas tonnāžas prasības, reizi gadā tika aicināti izskaidrot un pamatot apjoma iztrūkumus saskaņā ar *GHA* 2013. gada lēmumā noteikto vienoto procedūru. Tādēļ *GHA* pret visiem bija izturējusies vienādi. Sūdzības iesniedzējs arī varēja izmantot šo sistēmu. Kā norādīja Beļģija, Komisijas 2014. gada paziņojuma projekta ([37]) izpratnē pastāvēja vienota "atsauces sistēma", ko piemēroja visiem koncesionāriem.

5.2. **Beļģijas piezīmes par trešo personu piezīmēm**

(127) Beļģija atkārtoti uzsvēra risku, ka *PSA* un *AG* varētu aiziet no Antverpenes ostas, ja tiktu piemērota kompensācijas maksājumu izpilde. Šajā kontekstā Beļģija norādīja uz piemēru, kad *PSA* un *AG* iepriekš bija likvidējuši

([34]) Tiesas 2013. gada 24. janvāra spriedums *Frucona Košice a.s.*/Eiropas Komisija, C-73/11 P, ECLI:EU:C:2013:32, 81. punkts; Tiesas 2013. gada 21. marta spriedums Eiropas Komisija/*Buczek Automotive sp. z o.o.*, C 405/11 P, ECLI:EU:C:2013:186, 59. un turpmākie punkti.

([35]) Piem., Komisijas 2000. gada 13. marta Lēmums par valsts atbalsta pasākumu N 94/98, Vācija, *Leuna 2000/Elf/Mider*, vienošanās par izlīgumu, (OV C 327, 28.12.2002., 10. lpp.), SG(2000) D/102293, 19. un turpmākie punkti; Komisijas 2010. gada 26. maija Lēmums 2011/276/ES par valsts atbalstu, slēdzot vienošanās par nodokļu darījumiem, ko Beļģija īstenojusi attiecībā uz uzņēmumu *Umicore SA* (iepriekš *Union Minière SA*) (valsts atbalsts C 76/03 (ex NN 69/03)) (OV L 122, 11.5.2011., 76. lpp.).

([36]) Lēmums 2011/276/ES.

([37]) Projekts Komisijas paziņojumam par valsts atbalsta jēdzienu saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu, Brisele, 2014, http://ec.European.eu/competition/consultations/2014_state_aid_notion/draft_guidance_nl.pdf, 126. un turpmākie punkti.

ieguldījumus Dubajā un Indijā. Turklāt *PSA* bija priekšlaicīgi izbeidzis koncesiju [..] ostā. Tādēļ pastāvēja pamatotas bažas, ka *PSA* un *AG* varētu izbeigt arī koncesijas Antverpenē, un *GHA* pieņemtie lēmumi samazināt TMP un tādējādi daļēji atteikties no kompensācijas maksājumiem atbilda TEDP.

(128) Beļģija arī atkārtoti uzsvēra, ka citi tirgus dalībnieki veica līdzīgas darbības kā *GHA*, samazinot plānotos ieguldījumus vai izkliedējot tos ilgākā laikposmā, nekā bija paredzēts sākotnēji. Arī citas ostu iestādes bija samazinājušas ostu nodevas un TMP (lai gan dažas ostu iestādes TMP vispār nebija piemērojušas).

(129) Pēc *KN* iesniegtajām piezīmēm Beļģija norādīja, ka *KN* konkurēja ar *PSA* un *AG*, un šajā kontekstā atsaucās uz *Raad van State* un *Hof van Beroep* lēmumiem.

(130) Attiecībā uz selektivitāti Beļģija nepiekrita *KN* apgalvojumam, ka *GHA* lēmumi netika pieņemti "vispārējas politikas" ietvaros. *GHA* 2013. gada lēmums paredzēja vispārēju pasākumu, kura mērķis bija novērst krīzes sekas un kurš attiecās uz konteineru pārvadājumiem un beztaras kravas pārvadājumiem. Kā norādīja Beļģija, attiecībā uz *PSA* un *AG* pieņemtajā lēmumā tika ņemta vērā šo abu koncesionāru īpašā faktiskā situācija.

(131) Attiecībā uz *KN* piezīmēm par 2. pasākumu Beļģija norādīja, ka *KN*, apgalvojot, ka *PSA* būtu jāpiemēro vēl augstākas TMP, neņēma vērā *GHA* un minēto koncesionāru attiecību plašāko kontekstu. *KN* neņēma vērā arī to, ka TMP galvenais mērķis bija stimulēt koncesionārus pēc iespējas plašāk izmantot koncesijas potenciālu, nevis kalpot par pastāvīgu ienākumu avotu.

5.3. **Beļģijas iesniegumi pēc Komisijas informācijas pieprasījumiem**

5.3.1. *Priekšrocība – 1. pasākums*

(132) Beļģija pierādīja, ka *GHA* vairākos gadījumos bija atteikusies no koncesionāru, kas nav *PSA* un *AG*, kompensācijas maksājumiem, atkāpjoties no attiecīgajos koncesijas līgumos paredzētajām kompensācijas klauzulām, ja līgumiski paredzētās TMP laikposmā no 2009. līdz 2012. gadam netika izpildītas. Vairākos citos gadījumos *GHA* no koncesionāriem, kas nebija izpildījuši līgumos noteiktās TMP, iekasēja kompensācijas maksājumus saskaņā ar attiecīgajos koncesijas līgumos paredzētajām kompensācijas klauzulām.

(133) Lemjot, iekasēt kompensācijas maksājumus vai nē, tika ievērota *GHA* piemērotā procedūra. Piemēram, 2010. gada aprīlī *GHA* uzaicināja Antverpenes ostas koncesiju turētājus paskaidrot, kādēļ tie 2009. gadā nav izpildījuši savas līgumos noteiktās TMP.

(134) Atbildot uz Komisijas 2016. gada 23. jūnija informācijas pieprasījumu par *AG* iespējamo TMP neizpildi pēc 2014. gada, Beļģija precizēja, ka *GHA* pirms lēmuma pieņemšanas par 2015. gadu bija nolēmusi ([38]) sagaidīt Komisijas formālās izmeklēšanas procedūras rezultātu. *GHA* arī vēlējās sagaidīt šķīrējtiesas kolēģijas lēmuma rezultātus. Lēmuma pieņemšanas atlikšana nenozīmēja to, ka *AG* tiktu atbrīvots no maksājumiem par 2015. gadu. *GHA* bija nepārprotami paturējusi visas tiesības attiecībā uz rēķinu izrakstīšanu par *AG* iespējamo TMP neizpildi. *GHA* šajā lēmumā arī uzsvēra, ka lēmuma par 2015. gada TMP atlikšana nav jāsaprot kā *GHA* atteikšanās no tiesībām.

(135) Beļģija arī informēja Komisiju, ka tā no 2015. gada ir atjaunojusi *AG* sākotnējās TMP, tās pienācīgi koriģējot atbilstīgi pieejamās zemes samazinājumam pēc zemes nodošanas.

5.3.2. *Priekšrocība – 2. pasākums*

(136) Attiecībā uz jautājumu, kādēļ *GHA* 2014. gadā pilnībā neatjaunoja *PSA* sākotnējās TMP, bet gan tās atjaunoja pakāpeniski, nosakot TMP 1 400 000 *LES* 2014. gadā un 2 000 000 *LES* 2015. gadā, pilnībā 2 559 600 *LES* sasniedzot tikai 2016. gadā, Beļģija paskaidroja tālāk minēto.

([38]) Beļģijas 2017. gada 4. aprīļa iesniegums, kurā minēts *GHA* 2016. gada 17. maija Lēmums Nr. 161146.

(137) Pieņemot, ka 2014. gadā ekonomiskā aktivitāte varbūt jau bija sasniegusi līmeni, kāds pastāvēja pirms krīzes, tas nenozīmē, ka *DGD* operatoru (*AG* un *PSA*) TMP varēja atgriezties sākotnējā līmenī. Lai gan trīs līdz piecus gadus vēlāk pārvadājumu apjoms bija atgriezies līmenī, kāds pastāvēja pirms krīzes, TMP nebija saglabājušās tajā pašā līmenī, bet bija turpinājušas palielināties. Tā ir *DGD* specifika, jo tas bija vienīgais terminālis, kurā TMP katru gadu joprojām turpināja pieaugt *DGD* darbības uzsākšanas dēļ un tādēļ, ka jauna termināļa aprīkošana un papildu pārvadājumu apjoma uzņemšanās līdz maksimālajai jaudai vienmēr prasa vairākus gadus. Citiem vārdiem sakot, parastā fiksētu TMP gadījumā pirms krīzes pastāvējušā līmeņa sasniegšana atrisina krīzes radīto TMP deficītu, taču *DGD* koncesiju gadījumā tā nav. Jau tas vien *DGD* operatorus nostāda daudz sarežģītākā situācijā un pamato, kādēļ atgūšanās prasa daudz ilgāku laikposmu. Minēto var apsvērt arī no cita skatpunkta: atgriešanās pie sākotnējā līmeņa liecinātu, ka *GHA* noteica vēl svarīgāku papildu konteineru plūsmas pieaugumu, nekā bija paredzēts spēkā esošajos koncesijas līgumos. Pats par sevi saprotams, ka pamatoti sasniedzamajam līmenim ir savas robežas.

5.3.3. *Ilgtermiņa peļņas simulācijas*

(138) Beļģija iesniedza detalizētus aprēķinus, kas parāda, ka atcelto naudas sodu summu atsvērtu augstāki ieņēmumi ilgtermiņā. Aprēķini daļēji bija balstīti uz *ex ante* pierādījumiem, bet tika veikti *ex post*.

6. **NOVĒRTĒJUMS**

6.1. **Atbalsta esība**

(139) Komisijai jāizvērtē, vai šajā procedūrā apskatītie pasākumi ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

(140) Saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu "ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm".

(141) Tādēļ, lai pasākumu varētu kvalificēt kā valsts atbalstu šā noteikuma nozīmē, ir kumulatīvi jābūt izpildītiem visiem šādiem nosacījumiem: i) pasākums ir piedēvējams valstij un ir finansēts no valsts līdzekļiem; ii) tas piešķir uzņēmumam ekonomisku priekšrocību; iii) piešķirtā priekšrocība ir selektīva; iv) pasākums rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus un ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(142) Tādējādi, ja kāds no minētajiem kritērijiem nav izpildīts, pasākumu nevar atzīt par valsts atbalstu. Attiecībā uz konkrēto lietu Komisija uzskata, ka ir lietderīgi izvērtēt, vai kāds no abiem pasākumiem radīja priekšrocību iespējamajiem atbalsta saņēmējiem.

(143) Priekšrocība Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē ir saimniecisks labums, ko uzņēmums nebūtu guvis parastos tirgus apstākļos, proti, bez valsts iejaukšanās.

(144) Lai LESD 107. panta 1. punkta vajadzībām noteiktu, vai *GHA* veiktā kompensāciju samazināšana radīja *PSA* un *AG* saimnieciskas priekšrocības, Komisijai ir jānosaka, vai *GHA* rīkojās salīdzināmi ar līdzīgā situācijā esošu privātu ekonomikas dalībnieku. Saskaņā ar tirgus ekonomikas dalībnieka principu valsts veikts pasākums nav uzskatāms par atbalstu, ja līdzīgos apstākļos privāts ieguldītājs, kas lieluma ziņā līdzinās attiecīgajām publiskā sektora struktūrām, darbojoties parastos tirgus apstākļos tirgus ekonomikā, būtu bijis ieinteresēts noteikt labuma guvējam tādus pašus pasākumus ([39]).

(145) Atbilstīgi iedibinātajai judikatūrai ([40]) Komisija atzīst, ka pasākumi ir jāanalizē to veikšanas laikposma kontekstā. Turklāt Komisijai ir pienākums izskatāmo pasākumu novērtējumā ņemt vērā visu saistīto informāciju un kontekstu ([41]).

([39]) Tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums *Syndicat français de l'Express international* (*SFEI*) un citi/*La Poste* un citi, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, 60. un 61. punkts. Vispārējās tiesas 2003. gada 6. marta spriedums *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un Ziemeļreina-Vestfālene/Komisija, apvienotās lietas T-228/99 un T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57, 208. punkts.

([40]) Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums Francijas Republika/Komisija (*Stardust Marine*), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 71. punkts ("*.. lai novērtētu, vai valsts ir rīkojusies kā apdomīgs investors tirgus ekonomikas apstākļos, nepieciešams iedziļināties tā perioda situācijā, kurā tika veikti finansiālā atbalsta pasākumi ..*").

([41]) Vispārējās tiesas 2017. gada 27. aprīļa spriedums *Germanwings*/Komisija, T-375/15, ECLI:EU:T:2017:289, 77. punkts un tajā minētā judikatūra.

6.1.1. *Ar 1. pasākumu piešķirtā iespējamā priekšrocība – GHA 2013. gada lēmums*

(146) Komisija, kā jau minēts lēmumā par procedūras sākšanu, atzīmē, ka, vērtējot 1. pasākuma atbilstību tirgus principiem, būtu jāņem vērā krīzes ietekme. Komisija arī atzīmē, ka krīzes iesākumā, konkrēti, 2008. un 2009. gadā, progresīvas TMP, kas gadu no gada pieauga, bija noteiktas vienīgi *PSA* un *AG*, savukārt pārējiem Antverpenes ostas koncesionāriem, tostarp sūdzības iesniedzējam, tika piemērotas fiksētas TMP (sk. 29. apsvērumu). Tāpēc krīzes kontekstā *PSA* un *AG* situācija bija īpaša un atšķīrās no situācijas, kādā bija citi operatori, kas darbojās Antverpenes ostā.

(147) Komisija arī atzīst, ka krīzes nepieredzēti spēcīgā ietekme piespieda visu ekonomikas nozaru uzņēmumus attiecīgi pielāgoties.

(148) Turklāt papildus krīzes kontekstam Komisija atzīmē, ka sadarbības turpināšana ar *PSA* un *AG* bija svarīga no ostas ilgtermiņa interešu viedokļa.

(149) Komisija arī atgādina, ka sūdzības iesniedzējam *KN* (sk. 21. apsvērumu) un citiem Antverpenes ostas operatoriem (sk. 131. apsvērumu) krīzes sakarā tika izdarītas tiem labvēlīgas TMP korekcijas.

(150) Tādēļ Komisija uzskata, ka principā ir iespējams, ka *GHA* situācijā esošs tirgus ekonomikas dalībnieks arī būtu koriģējis līgumiski piemērojamās TMP, ņemot vērā krīzi.

(151) Tomēr lēmumā par procedūras sākšanu Komisija apšaubīja, ka *GHA*, īstenojot 1. pasākumu, rīkojās kā tirgus ekonomikas dalībnieks.

Laika intervāls starp krīzes sākumu un GHA 2013. gada lēmumu

(152) Konkrēti, Komisija lēmumā par procedūras sākšanu pauda viedokli, ka racionāls privāts tirgus dalībnieks būtu centies maksimāli palielināt peļņu (vai samazināt zaudējumus), pēc iespējas drīz uzsākot tam pienākošos summu piedziņu. Šajā konkrētajā gadījumā pagāja ievērojams laiks no krīzes sākuma līdz *GHA* 2013. gada lēmumam, ar kuru ar atpakaļejošu spēku tika risināts jautājums par nesamaksātajām kompensācijām, tās būtiski samazinot.

(153) Turklāt, kā norādīts *GHA* 2013. gada lēmuma 6.4. punktā, TMP jautājums gadu gaitā vairākas reizes bija *GHA* valdes apspriežu priekšmets ([42]). Tomēr šajās sanāksmēs valde apsprieda jautājumus attiecībā uz pārvadājumu datiem un krīzi, bet ne tieši jautājumu par rēķina izrakstīšanu *PSA* un *AG* par kompensācijām saistībā ar TMP neizpildi. Tas ir tieši norādīts *GHA* 2013. gada lēmuma 5.3. punktā, kurā teikts, ka, lai arī TMP jautājums tika apspriests, rēķinu izrakstīšana par kompensācijām, kas jāmaksā, tika atlikta ([43]).

(154) Ņemot vērā minēto, Komisija apšaubīja to, ka racionāls privāts tirgus dalībnieks būtu nogaidījis četrus gadus, proti, no 2009. līdz 2013. gadam, pirms pieņemt lēmumu par maksājamās kompensācijas samazināšanu.

(155) Atbildot uz šīm šaubām, Beļģija iesniedza *GHA* un attiecīgi *PSA* un *AG* saraksti, kas apliecināja, ka 2009. gada decembrī notika sarunas par sākotnējo TMP samazināšanu. Šajā kontekstā *GHA* sākotnēji ierosināja samazināt sākumā noteiktās TMP tādā apmērā, kāds kritums tajā gadā tika novērots Hamburgas–Havras areālā (t. i., par 15,8 %) ([44]). Tolaik *GHA* atkārtoti atgādināja *PSA* un *AG* par neizpildītajām TMP un lūdza tos paust to nostāju. *PSA* un *AG* vairākās atbildēs norādīja uz to, cik svarīgs ir to devums ostas attīstības kontekstā, deva mājienus par iespējamo pāriešanu uz citām ostām, kā arī pieminēja krīzes ietekmi. Turklāt gan *PSA*, gan *AG* iesniedza arī savu advokātu juridiskos atzinumus, kuros bija izklāstīts, kāpēc līgumsoda klauzulas nav piemērojamas vai izpildāmas. Šos argumentus gan *PSA*, gan *AG* vēlāk izmantoja šķīrējtiesu strīdos pret *GHA*.

([42]) Šis jautājums bija iekļauts valdes 2009. gada 12. maija un 1. septembra, 2010. gada 29. jūnija un 5. oktobra, 2011. gada 1. februāra, 11. oktobra un 8. novembra, kā arī 2012. gada 3. jūlija, 4. septembra, 6. novembra un 18. novembra sēžu darba kārtībā.

([43]) Turklāt attiecībā uz *PSA* 2013. gada lēmuma 4.3. punktā ir norādīts, ka ir pieņemts lēmums apturēt rēķinu izrakstīšanu, lai šo jautājumu izskatītu pamatīgāk.

([44]) Sk., piem., *GHA* 2011. gada 14. janvāra e-pasta vēstuli uzņēmumam *AG*, kurā minēta 2010. gada 3. decembra vēstule. Jāpiezīmē, ka koncesijas līgumos bija paredzēts, ka tad, ja koncesijas laikā pārkraušanas jauda samazinātos un šis samazinājums nebūtu piedēvējams koncesionāram, arī sasniedzamais apjoms būtu proporcionāli jāsamazina.

(156) Komisija secina, ka krīzes kontekstā un ņemot vērā plašo savstarpējo saziņu starp *GHA*, no vienas puses, un *PSA* un *AG*, no otras puses, *GHA* nevar pārmest bezdarbību attiecībā uz naudas sodu nemaksāšanu. Turklāt Komisija atzīmē, ka *PSA* un *AG* situācija šķita sevišķi delikāta, jo to TMP bija progresīvas (turpretī citiem koncesionāriem – lineāras) un *DGD* vēl bija darbības sākumstadijā (tādēļ ietekme uz tā darbību varēja būt citāda nekā uz darbībām citos termināļos). Tādēļ fakts, ka *GHA* galīgo lēmumu pieņēma tikai 2013. gadā, pats par sevi neliecina, ka TED kritērijs nav izpildīts, jo tirgus ekonomikas dalībnieks šādu lēmumu būtu varējis pieņemt pēc līdzīga laika.

Korekcijas apjoms

(157) Attiecībā uz pašu kompensācijas samazinājumu Komisija apšaubīja, ka racionāls privāts tirgus dalībnieks būtu piešķīris *PSA* un *AG* tik lielu samazinājumu, kādu piešķīra *GHA*. Šajā sakarā lēmumā par procedūras sākšanu *DGD* 2009. gada pārvadājumu apjoma samazinājums 38,6 % apmērā tika salīdzināts ar kopējo kompensācijas samazinājumu, kas bija aptuveni 80 %.

(158) Jāprecizē, ka 80 % samazinājums attiecas ne vien uz 2009. gadu, bet uz visu četru gadu laikposmu – no 2009. līdz 2012. gadam. Aplūkojot vienīgi 2009. gadu, kopējais svērtais vidējais TMP samazinājums *PSA* un *AG* bija 38,6 %, proti, vienāds ar 157. apsvērumā minēto pārvadājumu apjoma samazinājumu *DGD*. Kopējais piemērotais samazinājums bija aptuveni 80 %, jo tas papildus aptvēra 2010.–2012. gadu.

(159) Komisija atgādina, ka ir iespējams, ka tirgus ekonomikas dalībnieks *GHA* situācijā būtu samazinājis TMP krīzes kontekstā un ar mērķi uzturēt sadarbību ilgtermiņā, kā norādīts šā lēmuma 150. apsvērumā. Tomēr tas neļauj automātiski secināt, ka ikviena TMP samazināšana atbilstu tirgus principiem. Tādēļ Komisija pauda šaubas par *GHA* piemērotās TMP samazināšanas apjomu, un tai ir jāvērtē, vai samazināšanas apjoms atbilst piesardzīga tirgus dalībnieka uzvedībai.

(160) Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka *DGD* darbības rezultātu izmantošana par pamatu uzņēmumiem *PSA* un *AG* noteikto TMP koriģēšanai radītu rekursijas efektu. Tā vietā, kā apgalvo sūdzības iesniedzējs, ir jāizmanto kopējais pārvadājumu apjoma samazinājums visā ostā (– 16 %).

(161) No *GHA* viedokļa attiecībā uz TMP korekciju krīzes kontekstā *a priori* pastāv vairāki faktori. Komisija atzīmē, ka *GHA* piemēroja divu faktoru kombināciju. Viens no tiem bija pārvadājumu attīstība Hamburgas–Havras areālā, bet otrs – pārvadājumu samazinājums *DGD*.

(162) Pirmais minētais faktors definēts kā visu areāla ostu konteineru pārvadājumu kopapjoms. Ir dabiski, ka areālā, kas aptver vairākas ostas, dažu ostu rādītāji ir labāki, bet citu – sliktāki nekā areālā kopumā. Katras ostas atsevišķo doku darbības rezultāti arī parasti atšķiras no ostas vidējā rādītāja. Tādēļ atsevišķa doka darbības rezultātu salīdzināšana ar visa Hamburgas–Havras areāla darbības rezultātiem, ko veido salīdzinoši liela datu kopa, var novest pie nepamatotiem secinājumiem. Turklāt katru doku krīze var būt skārusi dažādā apjomā. Minētais liecina par labu katra atsevišķā doka salīdzināšanai ar datiem, kas iegūti no salīdzināmas datu kopas.

(163) Tomēr datu kopas sašaurināšanas robeža iestājas tad, kad tā kļūst rekursīva (attiecībā uz šo sk. sūdzības iesniedzēja apgalvojumu; 160. apsvērums). Rekursijas rezultātā zustu koncesijas turētāja stimuls izpildīt konkrētas TMP, jo rekursijas efekta dēļ TMP ar atpakaļejošu spēku tiktu pielīdzinātas koncesijas turētāja faktiskajiem darbības rezultātiem.

(164) Tomēr Komisija atzīmē, ka korekcija, kuru piemēroja *GHA*, nav rekursīva, jo balstās uz divu faktoru kombināciju. Viens no tiem ir Hamburgas–Havras areāls, bet otrs – pārvadājumu samazinājums *DGD*. Komisija atzīmē, ka Hamburgas–Havras areāla izmantošana par TMP korekcijas matricas komponentu ir pamatota, jo tā atbilst plašākajai iespējamajai datu kopai attiecībā uz Antverpenes ostas operatoriem. Konteineru pārvadājumu apjoma ziņā Antverpenes osta veido būtisku Hamburgas–Havras areāla daļu, jo ir otrajā vietā aiz Roterdamas ostas. Turklāt Hamburgas–Havras areāla darbības rezultāti jebkurā gadījumā saskaņā ar noteikumu "75/125" tiek koriģēti par sliktu *PSA* un *AG* (sk. 21. apsvērumu). Šis noteikums būtībā nozīmē to, ka *PSA* un *AG* ir jāsasniedz par 25 % augstāki rezultāti nekā vidēji Hamburgas–Havras areālā. Starp citu, arī 25 % korekcijas koeficients ir balstīts uz reāliem (vēsturiskiem) datiem – tas atspoguļo Antverpenes ostas daudz labākos darbības rezultātus salīdzinājumā ar Hamburgas–Havras areāla rezultātiem.

(165) Otrs faktors, kas bija iestrādāts TMP korekcijas formulā, bija faktiskais *PSA* un *AG* pārvadājumu apjoms *DGD* 2008. gadā. Togad Antverpenes ostā tika novērots konteineru pārvadājumu apjoma pieaugums par 6,3 % gadā. Turpretī laikposmā no 2008. līdz 2009. gadam konteineru pārvadājumu apjoms samazinājās par agrāk nepieredzētiem 16,3 %. Saskaņā ar tolaik Antverpenes ostā piemērojamajām katru gadu augošajām TMP uzņēmumiem *PSA* un *AG* 2009. gadā tika noteikts izpildīt ievērojami augstākas TMP nekā 2008. gadā ([45]), kas, kopējam konteineru pārvadājumu apjomam strauji samazinoties, izrādījās neiespējami. Komisija secina, ka bija pamatoti katra *DGD* koncesijas turētāja realizēto pārvadājumu apjomu izmantot kā otru matricas komponentu, jo citādi kopējo Antverpenē realizēto ostas pārvadājumu apjoma (nākamās lielākās šaura diapazona izlases) izmantošana būtu varējusi novest pie neprecīziem rezultātiem. Tas tā ir tādēļ, ka situācija *DGD* bija ļoti specifiska, jo, sākoties krīzei, *DGD* vēl bija darbības sākumstadijā.

(166) Komisija arī atzīmē, ka *GHA* piemērotās korekcijas rezultātā tika iegūtas TMP, kas 2009.–2012. gadā pārsniedza *PSA* un *AG* realizēto tonnāžu (izņemot vienīgi *AG* 2011. gadā, kad darbības rezultāti bija nedaudz augstāki, nekā paredzēja koriģētās TMP). Tādēļ *GHA* pavisam neatcēla noteiktos sodus. Tāpat ir pierādīts, ka, pretēji sūdzības iesniedzēja apgalvojumiem, TMP korekcija 1. pasākuma ietvaros nebija rekursīva. Ja 1. pasākums būtu bijis rekursīvs, *PSA* un *AG* nebūtu radies pienākums maksāt kompensāciju par laikposmu no 2009. līdz 2012. gadam.

(167) Tādēļ 1. pasākums joprojām atbilst galīgajam mērķim – iekasēt naudas sodu par neizpildītajām TMP, taču nepārvēršot naudas sodus par ieņēmumu avotu, ienākumu no ieguldījumiem vai maksu par *GHA* sniegtajiem pakalpojumiem vai precēm, bet gan stimulējot koncesionārus sasniegt tik labus rezultātus, cik vien konkrētajos apstākļos ir iespējams.

(168) Tādējādi Komisija secina, ka *GHA* izmantotā metodoloģija TMP koriģēšanai šķiet pamatota.

Iespējamā pārvadājumu pārcelšana uz citām ostām

(169) Attiecībā uz lēmumā par procedūras sākšanu paustajām šaubām un attiecīgajiem sūdzības iesniedzēja apgalvojumiem, ka *GHA* 2013. gada lēmums būtu pamudinājis *PSA* un *AG* pārcelt pārvadājumus uz ostām, kurās attiecībā uz TMP izpildi bija strikta pieeja, Komisija atzīmē, ka *PSA* un *AG*, apsverot, kur veikt pārvadājumus 2009.–2012. gadā, vēl nevarēja zināt, kādu lēmumu *GHA* pieņems attiecībā uz kompensācijām par šajos gados neizpildītajām TMP. Faktiski *GHA* šo jautājumu *GHA* 2013. gada lēmumā risināja vienīgi ar atpakaļejošu spēku. Turklāt *GHA* 2013. gada lēmums, lai arī tajā *PSA* un *AG* piemērojamās sākotnējās TMP tika koriģējot samazinātas, joprojām paredzēja TMP, kas pārsniedza *PSA* un *AG* faktiskos darbības rezultātus 2009.–2012. gadā (izņemot vienīgi *AG* 2011. gadā, kad *AG* darbības rezultāti bija nedaudz augstāki, nekā paredzēja koriģētās TMP). Turklāt, lai gan *GHA* bija iesaistīta sarunās ar *PSA* un *AG* par sākotnējo TMP samazināšanu (attiecībā uz šo sk. 20. apsvērumu), šīs sarakstes saturs liecina, ka *GHA* nemaz neplānoja samazināt TMP tiktāl, ka notiktu pilnīga atteikšanās no kompensācijas par neizpildītajām TMP. Tādēļ Komisija secina, ka *GHA* 2013. gada lēmums neradīja nekādus stimulus *PSA* un *AG* pārcelt pārvadājumus uz citām ostām, kurās attiecībā uz TMP izpildi bija strikta pieeja.

Teritoriālplānojums, mobilitāte un nodarbinātība ilgtermiņā

(170) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija norādīja, ka 1. pasākuma atbilstību TED kritērijam lika apšaubīt arī fakts, ka *GHA* 2013. gada lēmumā tika ņemti vērā tādi elementi kā teritoriālplānojums, mobilitāte un nodarbinātība ilgtermiņā.

(171) Tomēr Komisija uzskata, ka *GHA*, pieņemot *GHA* 2013. gada lēmumu, galvenokārt vadījās pēc ekonomiskiem apsvērumiem. *GHA* vērtēja kopējo krīzes ietekmi uz *PSA* un *AG*, kā arī uz citiem termināļu operatoriem, kuriem bija koncesijas Antverpenes ostā. Turklāt *GHA* apsvēra faktu, ka tā apsaimnieko nozīmīgu ostu (konteineru pārvadājumu ziņā otra lielākā osta Hamburgas–Havras areālā), sīvi konkurējot ar citām ostām un jo īpaši citām Hamburgas–Havras areāla ostām, un risku, ka TMP nesamazināšana kaitētu ilgtermiņa sadarbībai ar *PSA* un *AG* (sk. 148. un 159. apsvērumu).

([45]) Sākotnējās TMP: 2008. gads: *PSA*: 1 010 183 *LES*; *AG*: 665 208 *LES*; 2009. gads: *PSA*: 1 522 103 *LES*; *AG*: 1 023 583 *LES*.

(172) Tādēļ Komisija secina, ka tādiem elementiem kā teritoriālplānojums, mobilitāte un nodarbinātība ilgtermiņā *GHA* apsvērumos, pieņemot *GHA* 2013. gada lēmumu, bija tikai sekundāra loma.

Draudi aiziet no ostas un tiesvedības risks

(173) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija arī norādīja, ka *PSA* un *AG* nevarēja ticami draudēt ar aiziešanu no Antverpenes ostas gadījumā, ja netiktu samazinātas TMP vai nenotiktu atteikšanās no kompensācijas (lēmuma par procedūras sākšanu 75. apsvērums). Konteineru termināļu operatori nevarēja vienpusēji izbeigt attiecības ar *GHA*, turpretī *GHA* varēja pilnībā vai daļēji atcelt koncesiju, ja terminālis tiktu izmantots acīmredzami nepietiekami.

(174) Turklāt lēmumā par procedūras sākšanu tika arī paustas šaubas par to, vai pastāv būtisks tiesvedības risks no *PSA* un *AG* puses (lēmuma par procedūras sākšanu 78. apsvērums). *PSA* un *AG* 2013. gada 19. februāra un 23. februāra vēstules, kurās izklāstīta to juridiskā nostāja, tika nosūtītas *GHA* pēc 2013. gada 29. janvāra, t. i., pēc tam, kad sūdzība bija pārsūtīta Beļģijai piezīmju sniegšanai. Citiem vārdiem sakot, risks būtu bijis ticamāks, ja *PSA* un *AG* būtu nosūtījuši šīs vēstules, pirms tie uzzināja par sūdzības esību.

(175) Kontekstuālo saikņu dēļ turpmākajos apsvērumos šie jautājumi izvērtēti līdztekus.

(176) Izanalizējusi Beļģijas iesniegumus pēc lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas, jo īpaši saraksti starp *GHA*, no vienas puses, un *PSA* un *AG*, no otras puses, Komisija atzīst, ka patiešām pastāvēja būtisks risks, ka *PSA* un *AG* tiesvedības vai šķīrējtiesas ceļā apstrīdētu *GHA* piemērotos naudas sodus par sākotnējo TMP neizpildi, kā arī ticams risks, ka šādu naudas sodu piemērošanu no *GHA* puses šķīrējtiesas kolēģija vai tiesa, pamatojoties uz Beļģijas civiltiesībām, noraidītu saskaņā ar tiesību ļaunprātīgas izmantošanas doktrīnu ([46]) vai līgumsoda klauzulas atzīšanu par represīvu ([47]).

(177) Balstoties uz pašlaik pieejamajiem pierādījumiem, Komisija uzskata, ka Beļģijas civiltiesības patiešām paredz pamatu, kas ļautu apstrīdēt naudas sodu piemērošanu par līgumisko TMP neizpildi pilnā apmērā, ja šāda piemērošana veido tiesību ļaunprātīgu izmantošanu vai ja līgumsoda klauzula tiek atzīta par represīvu. To apstiprina fakts, ka gan *AG*, gan *PSA*, sazinoties ar *GHA* pirms *GHA* 2013. gada lēmuma ([48]), tostarp to juridisko padomnieku sagatavotajos juridiskajos memorandos ([49]), izmantoja ar tiesību ļaunprātīgu izmantošanu un represīvu līgumsoda klauzulu saistītus argumentus. Lai gan Komisija nevar spriest par to, cik efektīvas būtu šādas prasības, tās izrādījās pieņemamas un pietiekami ticamas, un tas liecina, ka *GHA* būtu varējusi uztvert tiesvedības risku kā reālu.

(178) Turklāt (kaut arī raugoties retrospektīvi) šo *AG* un *PSA* argumentu nopietnību apstiprina arī ne vien [..] saturs ([50]), bet arī fakts, ka gan *AG* ([51]), gan *PSA* ([52]) faktiski apstrīdēja arī uz koriģēto TMP pamata *GHA* piemērotos naudas sodus, cita starpā apgalvojot, ka *GHA* ļaunprātīgi izmantojusi savas tiesības un ka naudas sodi par koriģēto TMP neizpildi bija represīvi un pārmērīgi.

([46]) Beļģijas civiltiesībās tiek ievērots princips *pacta sunt servanda*, tomēr vienlaikus ir paredzētas šā principa piemērošanas robežas un izņēmumi. Viena no šīm robežām ir tāda, ka saskaņā ar Beļģijas civilkodeksa 1134. panta 3. punktu līgumtiesības ir jāpilda "labticīgi", proti, nav atļauta tiesību ļaunprātīga izmantošana ("*rechtsmisbruik*"). Tiesību ļaunprātīga izmantošana var notikt tad, ja puse izmanto tiesības, acīmredzami pārsniedzot robežas, kādās šīs tiesības parasti izmantotu saprātīga un piesardzīga persona. Sk.: *Stijns, S., Verbintenissenrecht, die Keure*, 2005, I grāmata, 62. un turpmākās lpp., ar atsaucēm uz *Hof van Cassatie* judikatūru.

([47]) Par līgumsaistību pārkāpšanu noteiktā līgumsoda mērķis ir kompensēt cietušajai pusei zaudējumus, kas tai radušies otras puses izdarītā pārkāpuma rezultātā. Sodiem ir represīvs raksturs, ja to mērķis ir sodīt pārkāpumu izdarījušo pusi par labu cietušajai pusei, ja cietušajai pusei nav radušies zaudējumi. Represīvi līgumsodi ir pretrunā Beļģijas valsts sabiedriskajai kārtībai un ir pamats šādu līgumsodu neizpildīšanai.

([48]) Piem., *PSA* 2011. gada 19. decembra vēstule *GHA* (Beļģijas 2016. gada 19. augusta iesnieguma 7.44. pielikums); arī *PSA* 2013. gada 19. februāra vēstule *GHA* (Beļģijas 2016. gada 15. marta iesnieguma 15. pielikums).

([49]) *AG* advokātu 2012. gada 15. februāra memorands (Beļģijas 2016. gada 15. marta iesnieguma 10. pielikums). *PSA* ārējo konsultantu 2013. gada 11. februāra memorands (Beļģijas 2017. gada 20. marta iesnieguma 7.2. pielikums).

([50]) [..] (Beļģijas 2017. gada 20. marta iesnieguma 7.3. pielikums).

([51]) 2014. gada 20. jūnijā *GHA* lūdza uzsākt šķīrējtiesas procesu par *AG* nesamaksātajiem naudas sodiem par koriģēto TMP neizpildi, bet *AG* apstrīdēja naudas sodus, pamatojoties uz tiesību ļaunprātīgas izmantošanas un pārmērīga līgumsoda klauzulu (2016. gada 18. aprīļa *AG* iesniegums ar *AG* kopsavilkuma memorandu šķīrējtiesas procesā).

([52]) *PSA* 2016. gada 2. maijā cēla prasību šķīrējtiesā pret *GHA* un lūdza šķīrējtiesas kolēģijai uzdot *GHA* atmaksāt *PSA* naudas sodus par koriģēto TMP neizpildi. Sk. *PSA* 2016. gada 2. maija piezīmju pie lēmuma par procedūras sākšanu 6. pielikumu un Beļģijas 2017. gada 1. decembra iesnieguma 7.1. pielikuma a) un b) punktu.

(179) Turklāt Komisija atzīmē, ka *AG* šķīrējtiesas procesā pret *GHA* izmantoto argumentu ticamību apstiprina šķīrējtiesas lēmums šajā lietā ([53]). Šķīrējtiesas kolēģija atzina, ka naudas sodu piemērošana par koriģēto TMP neizpildi saskaņā ar *GHA* 2013. gada lēmumu nebija tiesību ļaunprātīga izmantošana Beļģijas civiltiesību izpratnē. Lai nonāktu pie šā secinājuma, šķīrējtiesas kolēģija ņēma vērā faktu, ka *GHA* savā 2013. gada lēmumā koriģēja TMP, ņemot vērā krīzi, Hamburgas–Havras areāla un Antverpenes situāciju vēsturisko perspektīvu, un ka šāda rīcība atbilda tam, ko varētu gaidīt no saprātīgas un piesardzīgas ostas iestādes.

(180) Turklāt – atšķirībā no *AG* – *PSA* ir sācis šķīrējtiesas procesu pret *GHA*, pieprasot atmaksāt naudas sodus par koriģēto TMP neizpildi.

(181) Attiecībā uz tiesvedības risku, jo īpaši *GHA* nelabvēlīga tiesvedības iznākuma risku, Komisija secina, ka *PSA* un *AG* faktiski sāktie procesi liecina, ka risks bija reāls un ka apdomīgs tirgus dalībnieks būtu apsvēris šādu risku, pieņemot darījumdarbības lēmumus.

Secinājums par 1. pasākumu

(182) No iepriekš sniegtajiem apsvērumiem izriet, ka principā ir iespējams, ka *GHA* situācijā esošs tirgus ekonomikas dalībnieks arī būtu koriģējis līgumiski piemērojamās TMP, ņemot vērā krīzi. Attiecībā uz samazinājumiem, kurus *GHA* bija noteikusi attiecībā uz 1. pasākumu, Komisija konstatēja, ka: i) laikposms starp krīzes sākumu un *GHA* lēmuma pieņemšanas brīdi neliecina par neatbilstību TED kritērijam; ii) *GHA* izmantotā metodoloģija TMP korekciju lieluma noteikšanai šķiet pamatota; iii) *GHA* lēmums neradīja stimulu *PSA* un *AG* pārcelt pārvadājumus uz citām ostām, kurās attiecībā uz TMP izpildi bija strikta pieeja; iv) tādiem elementiem kā teritoriālplānojums, mobilitāte un nodarbinātība ilgtermiņā, šķiet, bija vienīgi sekundāra loma; un v) ja TMP nebūtu koriģētas, pastāvēja reāls nelabvēlīga tiesvedības iznākuma risks, ko piesardzīgs tirgus ekonomikas dalībnieks būtu ņēmis vērā.

(183) Ņemot vērā visus minētos elementus, Komisija konstatē, ka 1. pasākums kopumā ir jāatzīst par TED kritērijam atbilstīgu.

(184) Tādēļ Komisija secina, ka 1. pasākums nerada ekonomisko priekšrocību ne par labu *PSA*, ne *AG*. Tā kā pasākumu var atzīt par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē tikai tad, ja ir izpildīti visi minētajā pantā noteiktie kritēriji, sūdzībā norādītā pasākuma neatzīšanai par valsts atbalstu pietiek ar to, ka nepastāv ekonomiska priekšrocība, kas citādi tirgus apstākļos nebūtu pieejama.

6.1.2. *Ar 2. pasākumu piešķirtā iespējamā priekšrocība*

(185) Lai novērtētu, vai *GHA*, pieņemot 2. pasākumu, rīkojās kā TED un attiecīgi 2. pasākums neradīja priekšrocību *AG* LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, ir jānosaka, vai noteikuma "75/125" atstāšana spēkā attiecībā uz *AG* radīja priekšrocību, kādu *AG* nebūtu guvis, ja būtu atjaunotas sākotnējās TMP.

(186) Šis jautājums ir jāizvērtē, ņemot vērā faktu, ka 2014. gadā aptuveni 30 % no *AG* koncesijas platības tika nodoti *PSA*. Kad *GHA* 2015. gadā atjaunoja TMP uzņēmumam *AG*, tā no sākotnējām TMP atrēķināja summu, kas atbilda 30 % koncesijas platības zaudējumam, iegūstot TMP 1 247 630 *LES* apmērā.

(187) Komisija atzīmē, ka *AG* 2014. gadā jau darbojās līmenī, kas pārsniedza atjaunotās TMP. 2015. gadā *AG* darbības rezultāti atkal pārsniedza šo līmeni. Tādēļ jautājumam par to, vai piesardzīgs tirgus ekonomikas ieguldītājs būtu atjaunojis *AG* TMP jau 2014. gadā, vai tikai 2015. gadā (kā to izdarīja *GHA*), nav nozīmes, lai konstatētu, vai *GHA* piešķīra priekšrocības *AG*. Jebkurā gadījumā *AG* nebūtu bijis jāmaksā *GHA* naudas sods par 2014. un 2015. gadu. Atbilstīgi sākotnējo TMP atjaunošanai (ar korekciju atbilstīgi koncesijas platības samazinājumam par aptuveni 30 %) un turpinot "75/125" noteikuma piemērošanu (2. pasākuma ietvaros), *AG* nebūtu bijis jāmaksā *GHA* nekāda kompensācija.

([53]) Šķīrējtiesas 2016. gada 16. septembra lēmums (Beļģijas 2016. gada 5. oktobra iesnieguma pielikums).

(188) Attiecībā uz lēmumā par procedūras sākšanu paustajām šaubām, ka *AG* zaudētā platība neattaisnoja samazinātās kompensācijas saglabāšanu attiecībā uz *AG* tāpēc, ka *AG* tik un tā šo platību neizmantoja (lēmuma par procedūras sākšanu 82. un 83. apsvērums), Komisija atsaucas uz 184. apsvērumu un atzīmē arī, ka līdz 2016. gadam *GHA* atjaunoja *PSA* un *AG* sākotnējo TMP summu, un vienīgā atšķirība bija tā, ka *PSA* TMP tagad bija augstākas salīdzinājumā ar sākotnējām, turpretī *AG* TMP – attiecīgi zemākas. Komisija uzskata, ka kopsummā lielāku TMP noteikšana salīdzinājumā ar iepriekšējām TMP, ko acīmredzot prasa sūdzības iesniedzējs, nebūtu pamatota, jo *PSA* un *AG* pieejamā koncesijas kopplatība nekļuva lielāka nekā kopējā platība, kas bija iedalīta saskaņā ar sākotnējiem koncesijas līgumiem.

(189) Tādēļ Komisija secina, ka ar 2. pasākumu netika radītas ekonomiskas priekšrocības par labu *AG*. Tā kā pasākumu var atzīt par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē tikai tad, ja ir izpildīti visi minētajā pantā noteiktie kritēriji, sūdzībā norādītā pasākuma neatzīšanai par valsts atbalstu pietiek ar to, ka nepastāv ekonomiska priekšrocība, kas citādi tirgus apstākļos nebūtu pieejama.

6.1.3. *Citi sūdzības iesniedzēja apgalvojumi*

(190) Attiecībā uz sūdzības iesniedzēja apgalvojumu, ka *PSA* līdz 2012. gadam piešķirtā priekšrocība turpinājās laikposmā no 2013. līdz 2016. gadam, Komisija atsaucas uz lēmuma par procedūras sākšanu 85. apsvērumu, kurā norādīts, ka ar 2. pasākumu tika izbeigta jebkāda iespējamā priekšrocība *PSA*, jo ar to tikai pakāpeniski, nevis nekavējoties, tika atjaunotas sākotnējās TMP. Turklāt šā lēmuma darbības joma ir izvērtēt 1. un 2. pasākumu, kas aprakstīti 22. apsvērumā un sākotnēji aprakstīti lēmuma par procedūras sākšanu 49. apsvēruma i) un ii) punktā. Neatkarīgi no tā Komisija uzskata, ka *GHA*, nolemjot pakāpeniski atjaunot *PSA* piemērojamās TMP, rīkojās atbilstīgi tirgus principiem. Tūlītēja atjaunošana no 2014. gada (kā apgalvoja sūdzības iesniedzējs) būtu izraisījusi ikgadējo pieaugumu (no 2013. līdz 2014. gadam), kas būtu lielāks nekā sākotnējās TMP paredzētais (sk. arī Beļģijas piezīmes; 153. apsvērums). Tāpēc tūlītēja atjaunošana attiecībā uz *PSA* neatbilstu iepriekšējai *GHA* iedibinātajai administratīvajai praksei attiecībā uz TMP līgumiem, kas piemērojami termināļu operatoriem, kuri darbojas ostā.

7. **SECINĀJUMS**

(191) Kā norādīts180. un 185. apsvērumā, 1. un 2. pasākums nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Pasākumi, kurus īstenoja Beļģija un kurus veidoja, pirmkārt, līgumisko tonnāžas minimuma prasību samazināšana un vēlāka maksājamo kompensācijas maksājumu samazināšana diviem Antverpenes ostas termināļa koncesionāriem ar atpakaļejošu spēku no 2009. gada, un otrkārt, samazināto tonnāžas minimuma prasību saglabāšana pēc 2013. gada attiecībā uz vienu no šiem koncesionāriem, nav atbalsts Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta nozīmē.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Beļģijas Karalistei.

Briselē, 2018. gada 23. novembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER